

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

Воронюк Сергій Миколайович

**Банківські системи розвинутих країн: тенденції та
перспективи розвитку.**

Спеціальність 8. 03050802 – банківська справа

Дипломна робота за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”

Студент групи БСзм – 51
С.М. Воронюк

Науковий керівник
к.е.н. Т. С. Стубайло

Дипломну роботу допущено
до захисту:

«___» _____ 2013 р.
Завідуючий кафедрою банківської справи,
доктор економічних наук, професор
О. В. Дзюблюк _____

Тернопіль – 2013

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	7
1. Становлення банківської системи Великобританії, характеристика Банку Англії, комерційних банків та небанківських фінансово кредитних установ.....	7
2. Історичні аспекти виникнення банківська системи США, структура та функції ФРС, діяльність комерційних банків та банківських холдингів.....	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	36
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ БАНКІВСЬКІ СИСТЕМИ США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	38
1. Аналіз діяльності провідних банків США та Великобританії у 2012 році.....	38
2. Аналіз банківського сектору США та Великобританії за 2012 рік.....	46
3. Аналіз діяльності ФРС та Банку Англії у 2012 році.....	58
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.	66
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	68
1. Перспективи банківських систем США та Великобританії у найближчих роках.....	68
2. Шляхи зміцнення банківських систем США та Великобританії.....	76
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	85
ВИСНОВКИ.....	87
СПИСОК ВИКОРСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах США та Великогобританія займають лідируючі позиції в світовій світовій економіці, і їх політика в банківській галузі чинить серйозний вплив не тільки на макроекономічну ситуацію в цих країнах, але і на світову економіку. Провідні американські банки JPMorgan Chase & Co, Bank of America, Citigroup Inc та англійські банки HSBC Holdings, Barclays, Royal Bank of Scotland Group здійснюють діяльність в країнах Азії, Африки, Північної та Південної Америки, Європи. Тому і в багатьох аспектах впливають на економіку країн, в яких вони здійснюють діяльність.

Тим не менш США має певні проблеми такі, як дефіцит бюджету, нестабільність економічного зростання, нестабільність курсу долара, конкуренція з євро (валюти, здатної підірвати позиції долара в світовій економіці) сприяють розвитку негативних процесів, здатних позначитися на економіці інших країн, в. У Великобританії є також ряд проблем, основною з яких є найбільша за останні роки рецесія економіки, повільне відновлення діяльності банківських установ після кризи.

Банківські системи США та Великобританії диктують умови на світовому банківському ринку, тому саме від їх темпів розвитку та стабільності залежать банківські системи країн Європи та загалом світу, також значною мірою залежними є і економіки цих країн. Банки США та Великобританії є посередниками в акумулюванні та перерозподілі грошових коштів населення, дають поштовх для розвитку малого та середнього бізнесу, допомагають у забезпеченні населення житлом, надають кредити для навчання студентам, підвищують рівень забезпеченості громадян.

У зв'язку з цим актуальним стає дослідження діяльності банківських систем США та Великобританії у 2012 році, їхніх провідних банків, основних тенденцій їх розвитку та шляхів вдосконалення.

Огляд літератури з теми дослідження. Становлення банківських систем США та Великобританії, особливості діяльності комерційних банків та небанківських фінансових кредитних установ, структуру та функції ФРС і Банку Англії неодноразово розглядали вітчизняні та зарубіжні науковці. У зарубіжній науковій літературі оцінка стану комерційних банків висвітлена в роботах Р. Брейлі, Є. Бріггема, С. О. Горіної, І. В. Ларіонової, С. Майерса, Є. Нікбахта, П. Роуза, Н. Фрамкіна, Р. Хафера та інших. Вагомий внесок у цей процес зробили вітчизняні вчені: І.В.Шамова, В.М.Іванов, Ю. М., Лисенков, В. В. Коваленко, І. Лютий, П. В. Мельник, С.Б. Єгоричева.

На думку цих учених, проблемні питання виникають не тільки в аналізі суті банківських банківських, та діяльності головних контролюючих органів країн, а й у виявленні ролі та значенні банківських установ в ринкових умовах господарювання. Однак у їхніх працях неповною мірою відображено саме роль і місце комерційних банків саме у ринковому середовищі.

Тому, об'єктивна необхідність виникає необхідність поглиблення теоретичних досліджень щодо діяльності провідних банківських установ США та Великобританії та центральних банків цих країн.

Мета та задачі дослідження. Метою дипломної роботи є розробка і наукове обґрунтування комплексу теоретичних положень і практичних рекомендацій, пов'язаних з вивченням банківської систем розвинутих країн світу, а саме США та Великобританії.

Відповідно до поставленої мети визначено основні завдання, спрямовані на її вирішення:

- охарактеризувати теоретичні та методологічні аспекти структури банківських систем США Та Великобританії;
- розкрити сутність діяльності ФРС США та Банку Англії;
- дослідити стан банківського сектору у США та Великобританії;
- проаналізувати діяльність ФРС та Банку Англії у 2012 році;

- провести аналіз діяльності JPMorgan, Bank of America, Citigroup, Barclays, HSBC Holding, Royal Bank of Scotland Group протягом 2012 року;
- виявити перспективи подальшого розвитку банківських систем США та Великобританії;
- запропонувати шляхи зміцнення банківських систем США та Великобританії

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є банківські системи США, Великобританії, основні тенденції їх розвитку.

Предметом дослідження є діяльність американських та британських комерційних банків, ФРС США та Банку Англії.

Методи дослідження. На основі діалектичного методу пізнання проведено вивчення та визначення напрямків вдосконалення банківського сектору США та Великобританії. Для дослідження операцій комерційних банків та їхнього впливу на перебіг економічних процесів використані статистичні, математичні методи, методи прогнозування, техніко – економічного аналізу та спостереження.

Інформаційна база роботи. Статистичну та факторологічну базу дослідження складають закони США та Великобританії, нормативні документи ФРС США та Банку Англії, федеральних резервних банків, банківських установ.

Наукова новизна роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному вирішенні питань, пов'язаних з удосконаленням банківських систем США та Великобританії, діяльності американських та британських комерційних банків. У результаті проведеного дослідження були отримані такі наукові результати:

- показано, що в умовах посилення конкуренції серед банківських установ США, Великобританії, банки будуть робити активні кроки по зміцненню своїх позицій;

- уточнено зміст американських та британських комерційних банків як економічної категорії, що характеризує їх як ринкових інститутів, що

забезпечують організацію кредитних відносин і неперервність розширеного відтворення та через сукупність депозитних, кредитних і розрахункових операцій здатні впливати на обсяг платіжних засобів і динаміку грошової маси в економіці;

- виявлено основні функції центральних банків США та Великобританії в сучасних умовах;

- розкрито значення грошово-кредитної політики в якості одного із засобів стимулювання економічного зростання в США, Великобританії в тому числі після; обґрунтовано роль банківського регулювання в процесах підтримки макроекономічної стабільності.

Практичне значення роботи полягає у тому, що вони можуть використовуватися у процесі організації банківської діяльності зокрема, функціонування банківської системи загалом та покращення її конкурентоспроможності як стратегічної складової національних економік США та Великобританії.

Структура роботи. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Повний обсяг дипломної роботи – 97 сторінок, у тому числі на 23 з них розміщено 6 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел із 94 найменування.

РОЗДІЛ 1

Теоретичні засади функціонування банківських систем США та Великобританії

1.1. Становлення банківської системи Великобританії. Характеристика Банку Англії, комерційних банків та небанківських фінансово кредитних установ

Банківська система Великобританії вважається однією з найдавніших, а також найрозвиненіших банківських систем у світі. Акумулюючи та направляючи тимчасово вільні кошти фізичних та юридичних осіб на розвиток виробничих галузей країни, банківська система таким чином являється ключовою ланкою економіки Великобританії. Банківська система здійснює регулювання руху грошових потоків, впливаючи таким чином на обсяг, швидкість їх обігу та функціонує в залежності до економічного розвитку держави.

Датою заснування найстарішого центрального банку у світі, банку Англії, є 1694 рік. Його було створено в якості банкіра уряду та з метою управління борговими зобов'язаннями[1]. З того часу його роль та функції постійно розвиваються, основні обов'язки зосереджено на управлінні національною валютою і її перебування в центрі фінансової системи Великобританії.

Революція 1688 року, в якому Вільгельм і Марі зайняли престол, дала Англії політичну стабільність, яка була невідома протягом майже століття [18]. Торгівля процвітала, але державні фінанси були збіднілими, система грошових і кредитних відносин була в безладді. У 1693 році було створено комітет Палати общин, для вирішення нагальних проблем країни. Було запропоновано багато схем по вирішенню даних питань. Найоптимальнішим був план запропонований Вільямом Патерсеном.

Даний план передбачав створення центрального банку Англії із правом на випуск банкнот для покриття боргових зобов'язань англійського уряду. Перший кредит для уряду становив у £1,2 мільйонів, під 8% річних [1]. Для гарантування

виплат по кредиту уряд встановив непрямий збір на лікер, відповідно до кількості тонн на кораблі [19].

Першим наслідком такого кредиту було різке підвищення інфляції, після двох років своєї діяльності банк став неплатоспроможним. Це в свою чергу було перевагою для незначної групи банкірів – ювелірів, оскільки банкноти центрального банку можна було вільно обміняти на монети, які вже були в обігу.

У 1696 році Банком Англії здійснювали управління магнати правлячої на той час політичної партії, зіштовхнувся із протидією та із загрозою конкуренції. Політична партія Торі здійснила спробу заснувати National Land Bank [18]. Однак цей намір не вдалось втілити у реальність тому, що керівництво Банку Англії одразу вжило необхідних заходів. 1697 року парламент прийняв закон, який заборонив створення на території Англії великих банків, також в даному законі було зазначено, що в разі підроблення банкнот Банку Англії порушника чекала смертна кара.

У 1708 році відбулось оновлення закону був, заборонялося здійснювати випуск векселів на пред'явника (це було тільки повноваження Банку Англії) і започатковувати компанії, до складу яких входило більше шести партнерів, а також здійснювати видачу короткострокових кредитів терміном до шести місяців. Отже, конкуренцію Банку Англії могли здійснювати тільки невеликі банки, чисельність учасників яких є менше семи [18]. Навіть попри такі складні умови, Банк Англії отримав сильного конкурента. Цим конкурентом була Компанія Південних морів (South Sea Company), датою створення є 1711 рік. Дану торговельну компанію очолив британський лорд-скарбник Роберт Харл [20]. Цій компанії були обіцяні виняткові права торгівлі з іспанськими володіннями Південної Америки (звідси назва - Південним морем називалися південноамериканські берега). В обмін на додаткові права компанія мала в свою чергу викупити частину боргу держави, який суттєво збільшився в ході війн (в 1719 році вона володіла 11,7 млн. з 50 млн. державного боргу Англії)[20]. Компанія стала банкрутом вже у 1720 році, у зв'язку з шахрайськими махінаціями директорів установи.

З середини XVIII століття почали з'явилися приватні банки, що здійснювали випуск векселів. Їх кількість стрімко зростала і вже до 1793 їх було понад 400. Фінансування затяжних війн із Францією дало свої наслідки, у 1793 році третина банків Англії припинила здійснювати платежі монетами, а в 1797 році вже і Банк Англії. Протягом наступних 24 років платежів з використанням монет не відбувалось, аж до припинення військових дій з Францією. Упродовж воєнного періоду(до 1821 року) банкноти Банку Англії виконували роль грошей (офіційно з 1812 року).

Цей період звичайно ж відбився фінансових показниках діяльності Банку Англії. Доходи банку знизилися, а коли в 1821 році почали відновлюватися платежі, відбулось падіння акцій (більше 15%). У 1826 році відбулась лібералізації банківської справи, внаслідок чого корпораціям надавалось право випускати векселі на пред'явника, але з певними обмеженнями (не більше 65 миль від міста Лондон) [22]. У 1833 році Банк Англії отримав дозвіл приймати депозити. Приватні банки отримали право обмінювати свої банкноти на банкноти Банку Англії.

У 1844 р. Банк Англії офіційно став монополістом із випуску банкнот в Англії та Уельсі, а також було вжито відповідних заходів щодо шотландських банків, які продовжували випускати свої власні нотатки, підтримки цими холдингами банкнот Банку Англії [1]. Як тільки цей захід набув чинності, Банк став єдиним грошово-кредитним регулятором для Великої Британії. Але була одна важлива умова, враховуючи інфляцію, яка могла виникнути в результаті нестримного випуск банкнот, закон забороняв банку видачу нових банкнот, які були не супроводжується збільшенням золотого запасу. Частина банкнот, не забезпечених золотом, була заморожена на своєму рівні 1844 року.

Згодом було введено для Банку Англії поняття – кредитор останньої інстанції. . Коли виникла необхідність, центральний банк мобілізував свої власні ресурси у ті міста, де виникала фінансова криза, в одному банку, і загрожувала перекинутися по всій фінансовій системі країни.

У 1946р. відбулась націоналізація Банку Англії, її здійснили лейбористи [22]. Казначейству передали акціонерний капітал банку, власники банку отримали державні облігації як компенсацію. Варто зазначити, що сума компенсації майже в чотири рази була більшою за номінальну вартість акцій. Банку Англії залишився незалежним від уряду, проте Казначейством країни почало здійснювати контроль над його діями.

Сучасні кредитні установи Великобританії можна таким чином:

- банківський сектор;
- небанківські фінансові інститути.

Відповідно до банківського законодавства Великобританії основним ключовим механізмом її банківської системи є Банк Англії [18].

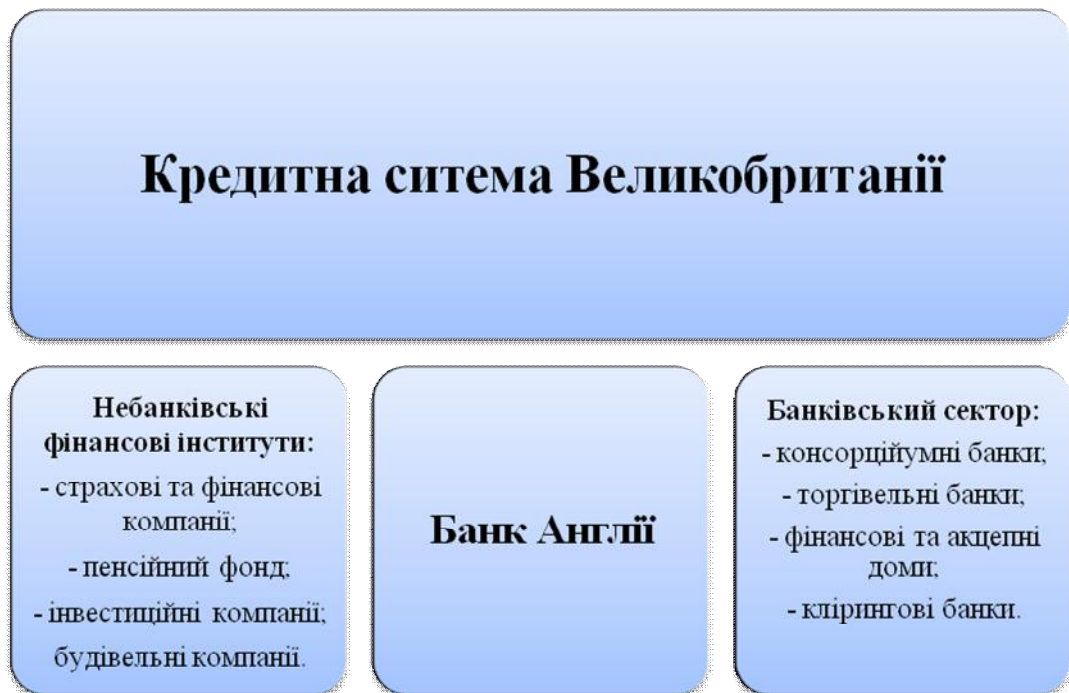

Рис.1.1. Структура кредитної системи Великобританії [18]

На рисунку 1.1 відображено структуру кредитної системи Великобританії.

Банк Англії відіграє важливу роль у фінансових та економічних трансформаціях країни, що обумовлені потребами суспільства. Це потребує внесення певних коректив у його функції, структуру і технологію.

Функції, які виконує Банк Англії в процесі своєї діяльності, спрямовані на виконання таких цілей:

- формування та забезпечення ефективності грошово-кредитної політики, тобто підтримання стабільності національної валюти;
- забезпечення функціонування фінансової системи Великобританії, що здійснюється через прямий контроль над суб'єктами фінансового ринку і банками та гарантування надійної, ефективною системи здійснення платежів;
- захист та зміцнення суспільної довіри до стабільності банківської системи Великобританії;
- підвищення конкурентоспроможності фінансової системи як всередині країни так і в світовому масштабі [1,18].

Відповідно до вище перелічених цілей на рисунку 1.2. відображено функції Банку Англії. Варто відзначити, що перераховані функції є універсальними і здійснюються центральними банками інших країн.

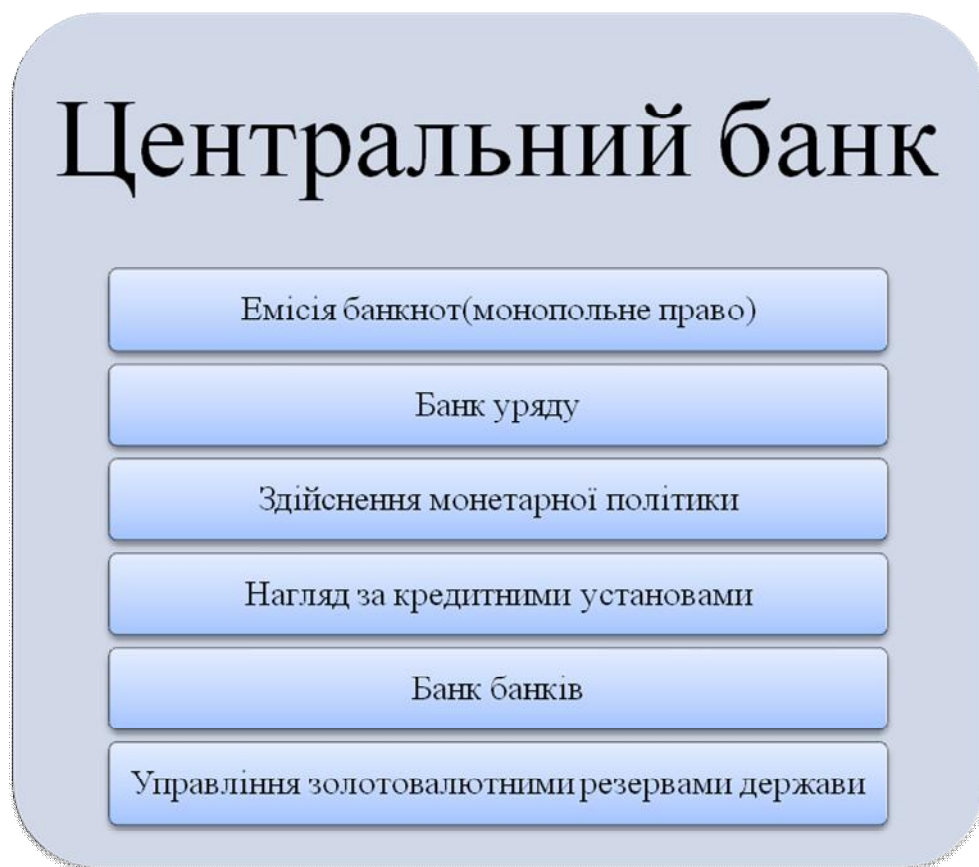

Рис.1.2. Функції центральних банків [18]

Банк Англії має формальну незалежність від уряду, хоча здійснює свою діяльність опираючись на вказівки Міністерства фінансів. Керуючого Банку Англії вибирають на строк, який не є залежним від зміни уряду [22]. Середній рівень інфляції у межах 2 % та ефективне проведення монетарної політики банком Англії, являються головними показниками фінансової стабільності в країні.

Отже, центральний банк Великобританії налагоджує грошово-кредитну діяльність, підтримуючи цінність та стабільність фунта стерлінгів. Здійснюється грошова політика у Великобританії переважно через регулювання відсоткової ставки. Цінова політика Банку Англії формується через підтримку середнього рівня інфляції (не більше 2% на рік), здійснення відкритої грошової політики. Виконання цих функцій певною мірою свідчить, що центральний банк є дещо залежним від Казначейства.

Однією із основних цілей своєї діяльності Банком Англії окреслено підтримку стабільності національної валюти. Грошова політика повинна здійснювати стабілізацію реальної вартості фунта стерлінгів.

Банк Англії здійснює публікацію квартального, річного звітів щодо рівня інфляції в державі, в якому проведено детальний містить аналіз інформації, статистичних даних, а також публікується протокол зустрічі міністра і голови банку з приводу встановлення відсоткових ставок, що випуск якого здійснюється терміном до шести тижнів від моменту їх зустрічі.

Банківським комітетом з питань монетарної політики приймаються рішення щодо встановлення рівня відсоткових ставок з монетарної політики. Комітет при встановленні процентну ставку спирається на цільові показник інфляції, які повинні бути виконані [1]. Даний комітет проводить збори кожного місяця відповідно до встановленого графіка. Комітет з монетарної політики складається з дев'яти членів - губернатора, двох його заступників, головного економіста банку, виконавчий директор по ринках і чотирьох зовнішніх членів, які призначаються канцлером [1]. Зовнішні члени здійснюють свої обов'язки протягом відведеного терміну, пізніше вони можуть бути зміненими або ж заново призначеними. Кожен

член комітету монетарної політики повинен мати досвід роботи в сфері економіки та грошово-кредитної політики. Члени комітету не представляють інтереси окремих груп або регіонів, вони є незалежними. Кожен член комітету має право голосу при встановленні процентні ставки, узгоджується з цільовими показниками інфляції. Рішення комітету з питань монетарної політики формується за принципом - одній людині належить один голос [1]. Даний принцип відображає переконання кожного окремого члена комітету. Представник казначейства також приймає участь у засіданнях та в обговоренні питань політики банку, але не має права голосу. Мета полягає в тому щоб члени комітету монетарної політики повністю проінформовані про бюджетній сфері політики та інших аспектів економічної політики уряду, а канцлер отримав повну інформацію щодо грошово-кредитної політики.

Банк Англії може здійснювати вплив на курс фунта стерлінгів стосовно інших валют світу, за допомогою використання золотовалютних запасів країни. Він має можливість здійснювати управління запасами від імені Казначейства. Резерви знаходяться на спеціальному рахунку - Exchange Equalisation Account [18]. Цей рахунок створено з метою виявлення неочікуваних коливань у цінності фунта стерлінгів на зовнішніх ринках.

Головними інструментами, які використовуються при здійсненні монетарної політики є валютна інтервенція і короткострокові валютні ставки. Колись використовувалися інші інструменти для проведення монетарної політики. Прикладом є те що , у 1980-х роках центральний банк Великобританії продав більшу кількість цінних паперів для покриття боргу держави, ніж було потрібно для задоволення потреб уряду щоб зменшити обсяг готівкової маси в обігу.

Ця політика проіснувала до 1985 року. Інші інструменти монетарної політики передбачали введення спеціальних обмежень щодо банківського кредитування (у 1971 році були скасовані); вимоги до банківських установ розміщувати резерви в Банку Англії відповідно до швидкості зростання обсягів

їхніх вкладів (у 1980 році були скасовані); публікації інструкцій з банківського кредитування, яке було спрямованим на зменшення обсягів кредитування клієнтів банків [18].

Резервна політика належить до основних інструментів сучасної монетарної політики. Вона сформована на зміні вимог Банку Англії з приводу обов'язкових резервів банківських установ та інших установ, які надають послуги кредитування. Основні інструменти грошово-кредитного контролю направлені на регулювання розміру залишків коштів на рахунках (резервних) кредитних установ у центральному банку Великобританії або домовленостей щодо поповнення даних рахунків.

Історичними передумовами виникнення обов'язкових резервів є те, що комерційні банки зобов'язані мати певну кількість готівкових коштів у вигляді касових резервів, щоб безперебійного виконувати свої зобов'язання з приводу повернення депозитів вкладникам і здійснення розрахунків з іншими банківськими установами. Таким чином касові резерви, що зберігалися банківськими установами в Банку Англії, виконували роль гарантійного фонду для погашення депозитів.

Від моменту побудови дворівневої банківської системи У Великобританії касові резерви комерційних банків вже не виступали як гарантійний фонд для покриття заборгованості по депозитах. На сьогоднішній день мінімальні резерви мають наступні призначення:

- забезпечують належний рівень ліквідності комерційних банків;
- є інструментом Банку Англії для регулювання грошової маси в країні, кредитоспроможності комерційних банків та здійснення ними платежів.

Величина мінімальних резервів визначатися за використанням таких способів:

- 1) відносно банківських пасивів;
- 2) відносно банківських активів [18].

Перший спосіб частіше застосовується в банківській практиці і є більш провіреним. Його суть полягає в тому, що банківські установи мають обов'язково резервувати частину залучених депозитів від клієнтів на рахунках у Банку Англії.

В основі другого способу лежить лімітування. Визначенні параметри формуються окремо для кожного комерційного банку. Лімітувати також можуть встановлюватися на обсяг і кількість кредитних операцій, що надані одному клієнтові банком. Встановлення таких параметрів одержало назву кредитних обмежень (даний метод використовувався до 1971 року). Банку Англії вводив санації до тих комерційних банків, які порушували кредитних лімітів, у вигляді виплати високого облікового відсотку або ж перерахування рахунків в Банку Англії суми, яка рівною до перевищених лімітів.

Ще одним дієвим механізмом здійснення грошово-кредитної політики центрального банку Великобританії є управління державним боргом [18]. Як правило, англійський уряд приймає бюджет з дефіцитом через те, що видатки держави є більшими за суму надходжень до державного бюджету.

National Loans Fund – даний фонд може покрити короткостроковий дефіцит, отримавши кошти в центрального банку, а зайві кошти залишаються у банку. Дане пряме фінансування здійснюється тільки на короткостроковій основі [24].

Виділяють такі основні форми урядових позик:

- казначейські векселі;
- кредити на валютному ринку;
- урядові фондові папери [18].

Казначейські векселі (англійська назва - Treasury Bills) є найпоширенішими цінними паперами на грошовому ринку. Причиною такого успіху є їх простота у використанні. Казначейські зобов'язання виступають як один із засобів, за допомогою якого держава здійснює залучення грошей у населення.

Казначейські векселі зазвичай видається на щотижневих тендерах, що проводяться виконавчим органом DMO (Debt Management Office) на останній робочий день кожного тижня (тобто зазвичай по п'ятницях), для укласти договір

на наступний робочий день [24]. Казначейські векселі можуть бути випущені з терміном погашення від 1 місяця (приблизно 28 днів), 3 місяці (приблизно 91 днів), 6 місяців (приблизно 182 днів) або 12 місяців (до 364 днів), хоча на сьогоднішній день тендерів 12 місяців не було відбулася[24].

Високонадійні цінні папери (англійська назва - Gilt-edged stocks) - це довгострокові цінні папери з метою фінансування дефіциту, який виникає у зв'язку перевищенням витрат уряду над його доходами. Процент являє собою дохід, який виплачується кожні шість місяців [18]. Високонадійні цінні папери складають найбільшу частку державного боргу Великобританії (30% станом на березень 2008 р.) [25]. Термін погашення високонадійних цінних паперів визначається DMO і виглядає наступним чином: короткі – до 7 років, середні – від 7 до 15 років, довгі - від 15 років і більше [24].

Високонадійні цінні папери з терміном погашення менше трьох років, також називають "ультра короткі", а ті, що видані з терміном погашення 50 років називають "ультра довгі".

Валютні кредити є різних формах, а величина їхнього розміру залежить від потреб уряду у створенні валютних резервів. Валютні кредити надаються безпосередньо у формі облігацій, які є номінованими в інших валютах, а також у вигляді середньострокових кредитів МВФ. Велика кількість кредитів номінована в євро, як казначейські векселі, термін обігу яких становить 1 місяць, а також як казначейські білети з строком обігу три роки.

Банк Англії здійснює емісію банкнот Великобританії. Випуск моне здійснюється Королівським монетним двором (від імені Казначейства) [21, с.87]. Весь прибуток, який надходить від випуску банкнот спрямовується до уряду. Банк Англії здійснює випуск банкноти вже більше 300 років .

Випуск банкнот потребує значних затрат коштів і праці. Банківської друкарська фабрика, яка розташовується в місті Ессекс, відповідає створення дизайну банкнот та виробництво. Банк Англії займається не тільки друком банкнот, але і постачанням їх через свої відділення (у Манчестері, Брістолі, Лідсі,

Бірмінгемі, Ньюкастлі) банківським установам по всій території країни, здійснює вилучення старих купюр з обігу.

Банк Англії здійснює нагляд діяльністю комерційними банків у Великобританії [26]. Метою нагляду є в першу чергу захист вкладників та потенційних клієнтів банків, що здійснюють операції на англійському ринку. Згідно із актом 1987 року комерційні банки не мають права здійснювати прийом депозитних коштів від населення без попередньої згоди Банку Англії. Як тільки організація отримує дозвіл, то вона залишається під постійним наглядом з боку Банку Англії.

Банкрутства таких банків як : Berings (1995 рік) та Bank of Credit & Commerce International (1991), показали уразливі місця в системі нагляду за банками. Банк Англії отримав порцію критики з боку лейбористів, які навіть висунули ідею щоб позбавити центральний банк функцій нагляду, і розглядали можливість передачі цих функцій банківському комітету[18]. Проте Британська банківська асоціація була проти такої ідеї через те що, завдання забезпечення стабільності фінансової системи та банківського нагляду є взаємопов'язаними. Органи контролю з того часу регулярно враховують ризики, з якими зіштовхуються банки. У змінах, про які повідомив Банк Англії, зазначається, що у сфері похідних фінансових інструментів буде залучено більше інспекторів і експертів. Також здійснюється розробка нових способів моніторингу за діяльністю банків.

Отже, Закон "Про Банк Англії" (1998 року) надав центральному банку Великобританії операційну незалежність, він мав право самостійно встановлювати відсоткову політику та працювати над розробкою грошової політики [27]. Уряд , зробивши Банк Англії незалежним на законодавчому рівні, залишив за собою право здійснювати контроль над його діяльністю [21, ст.93].

До другого рівня банківської системи Великобританії входять банківські установи [18]. У цій групі виділяють банки, призначенням яких є задоволення потреб громадян та малого бізнесу (здійснення прийому та повернення вкладів, перекази грошей, надання кредитів). Головними банками у цьому секторі

являються депозитні банки (12 тис. філій), основними їхніми характеристиками є високий рівень концентрації та централізації. Клірингові банки відносяться до найважливіших депозитних банків у Великій Британії.

У клірингових банках помічається тенденція до універсалізації, вони пропонують клієнтам все більшу кількість небанківських послуг - обслуговують фінансові операції промисловості, здійснюють підготовку і фінансування експорту, беруть на себе підготовку індивідуального будівництва. Клірингові банки активно стали займатись посередництвом у страхуванні життя, а також організації подорожей. На думку Мельника П.В., клірингові банки стають фінансовими конгломератами, у їхній діяльності банківські операції стали лише частиною від загальної діяльності [18].

Висока конкуренція серед банків у сфері банківських послуг, розвиток комп'ютерних технологій та лібералізація ринку посприяли тому, що банківські установи почали створювати об'єднання з іншими фінансовими установами. Одним із найяскравіших прикладів таких об'єднань є HSBC Holdings до складу якого входить близько 7200 офісів в 85 країнах і територіях по всій Африці, Європі, Азії, Південній Америці та Північній Америці, і має 89 мільйонів клієнтів [11]. Станом на 2012, це був один з найбільших в світі банків за розміром активів і займав шосте місце за величиною серед публічних компаній, за версією журналу Forbes [28].

Торговельних банків є досить поширеними в Великій Британії і мають давні традиції. Вони утворилися на торговельних підприємствах та з часом опанували банківські операції. Є Торговельні банки, які функціонують вже більше 100 років, до них належать: 1) N.M. Rothschild and Sons, 2) Lazard Brothers & Co, 3) Baring Brothers, 4) S.G. Warburg & Co, 5) J. Henri Shreder Vagg & Co.

Торговельних банків не зобов'язані опубліковувати детальні відомості про їхні фінансовий стан та про операції, які вони здійснюють. Торговельні банки ведуть свою діяльність у наступних сферах: 1) банківські операції, 2) приймання депозитів та надання кредитів (від 1 до 6 місяців), 3) надання консалтингових послуг, 4) управління цінними паперами.

Ще одним специфічним типом фінансових установ, які діяли у Великобританії є облікові доми. Облікові доми функціонували як центр обміну між кредитно-фінансовими установами та Банком Англії. Через них центральний банк Великобританії здійснював постачання у банківську систему фінансові ресурсів та при потребі вилучав їх [21, ст.98]. У процесі універсалізації банківських облікові доми перестали бути актуальними та припинили діяльність.

У Великобританії діє велика кількість іноземних банки, які входять до складу великих банківських груп. Іноземні банки входять до Асоціації іноземних банків (Association of Foreign Banks), яка представляє більш 175 банків, що надають фінансові послуги по всій Великобританії, але головним чином у Лондоні через філії, дочірні компанії та представництва [29]. Вони вносять значний внесок в розвиток Лондона як найбільшого світового фінансового центру. Члени банків та їх дочірніх організацій варіюються від найбільших з кількома тисячами співробітників до найдрібніших з десятьма-менш співробітників [29].

Консорціумні банки - фінансові інститути, в які складаються з банків хоча б двох країн, з яких ні одна не має контрольного пакету акцій [18]. . На думку Мельника П. В. та Шамової І.В, поява консорціумних банків є яскравим прикладом розвитку процесу інтернаціоналізації капіталу в сучасних умовах [18; 21,с.99]. Найпотужнішими в плані розвитку консорціумними банкіями Industrial Commercial (США,Великобританії, Японія), Midland & International Bank Ltd (Великобританія, Австралія, Канада), Western American Bank Europe Ltd (Великобританія, США, Японія).

Як вже зазначалось у Великобританії окрім комерційних банків фінансову діяльність здійснюють небанківські фінансово-кредитні установи, які відображені на рисунку 1.1.3. [32, с. 324–327; 30,с. 60–63; 22, с. 154–159;18, с. 121–135; 31, с. 254–266]. Вони утворюють третій рівень банківської системи Великобританії.

Фінансові доми, до яких в свою чергу належать, спеціалізовані банки по споживчим кредитам. Значною частиною їхніх активних операцій є споживчі кредити в розстрочку (більше 60 % цих кредитів припадають на покупки

автомобілів). Максимальний термін користування такою позичкою становить п'ять років.

У Великобританії функціонує багато спеціальних кредитно-фінансових установ, які конкурують з універсальними комерційними банками. Основним з них є ощадні інститути.

Довірчі ощадні банки колись переважно виступали у ролі місцевих ощадних кас. Пізніше відбулась їхня реорганізація в 16 регіональних установах. У 1986 році вони трансформувалися довірчо-ощадний банк TSB Group. Починаючи із 1995 року, коли група об'єдналася з банком Lloyd, пропали формальні підстави відносити даний банк до групи ощадних установ.

Будівельні товариства акумулюють досить значну частину заощаджень населення. Їхні ресурси вкладуються у довготермінове кредитування будівництва, цінні папери, купівлю житлових будинків. На сьогоднішній день будівельні товариства охоплює процес централізації, вони почали здійснювати велику кількість банківських операцій, займатись торгівлею нерухомості.

Рис. 1.3 Структура спеціалізованих фінансово-кредитних установ у Великобританії [18]

Пенсійні фонди та страхові компанії не тільки здійснюють страхування та відповідають за пенсійне забезпечення громадян, але й спрямовують акумульований позичковий кошти у довготермінові інвестиції. Ці установи можуть створюватись або державними корпораціями, або ж приватними фірмами.

Ринок страхових послуг у Великобританії дуже добре розвиненим, являється найбільшим у Європі та посідає другу сходинку за розміром у світі, поступаючись США. Його винятковість пояснюється тим, що він є більш інтернаціональний, аніж інші зарубіжні ринки страхових послуг.

Пенсійний ринок Великобританії вважається найбільшим в Європі. Особливість структури пенсійного забезпечення в даній країні полягає у тому, що держава стимулює роботодавців у процесі створення пенсійних схем за допомогою надання серйозних податкових пільг [33]. Особливості пенсійного законодавства Великобританії надають пенсійним фондам значні можливості з приводу акумуляції капіталу [22].

Фінансові корпорації здійснюють кредитування окремих фірм, які не можуть взяти кредитні кошти з звичайних джерел позичкового капіталу. Найбільшими такими корпораціями є сільськогосподарська іпотечна корпорація та фінансова корпорація промисловості.

Інвестиційні трасти займаються операціями пов'язаними із цінними паперами. Довірчі пайові фонди також накопичать грошовий капітал після чого вкладають його в цінні папери. Недоліком є те, що власники паїв будь-коли можуть продавати свій пай іншій компанії, це призводить до зміни капіталу пайових фондів.

Лізингові компанії кредит має безготівковий характер. Позичальник отримує потрібне йому обладнання, яке є власністю дочірньої компанії банку. Такий договір укладається терміном на 5 років. Коли термін звершується позичальник має право викупити обладнання, або ж продовжити і далі продовжувати його орендувати.

Отже, банківська система Великобританії має добре організовану фінансову інфраструктуру, спирається на потужний грошовий ринок і має тісні зв'язки з головними фінансовими центрами світу. Для неї характерні високий рівень «поділу праці» між різними фінансовими інститутами, всебічна розгалуженість і велика кількість різних типів фінансово-кредитних інститутів. І саме наявність в кредитній системі Великобританії небанківських фінансово-кредитних установ, функціонування клірингових, торговельних та іноземних банків, що приймають депозити, відсутність антимонопольного законодавства, робить британську акредитну систему унікальною.

1.2.Історичні аспекти виникнення банківська системи США, структура та функції ФРС, діяльність комерційних банків та банківських холдингів

Для фінансування Американської революції, Континентальний конгрес здійснив друк перших паперові грошей [33]. Відомі як "континентальні», першопочатковим їх призначенням погашення попиту на металеві монети. Тим не менш, конгрес відмовився від своєї обіцянки і випустив банкноти в такій кількості, що вони призвели до інфляції, яка не значною на початках, але різко прискорилося в подальшому ході війни [34].

Після того закінчилася як війна закінчилась , народ мав суттєві борги, значна частина яких була видана окремим державами. Тоді не було ніякої єдиної валюти, оскільки багато держав друкованих власні гроші. Це були дві головні фінансових проблеми, які стояли перед засновниками США. Олександр Гамільтон вважав, що федеральний уряд повинен взяти на себе державні військові борги.

У самій Конституції заборонено було урядам штатів здійснювати випуск власної валюти. Створення Першого банку Сполучених Штатів було задумано в 1790 році для боротьби з військовим боргом і змусити уряд працювати на стабільне фінансове зростання . Він був призначений, щоб допомогти фінансувати державний борг і здійснювати випуск банкнот. Гамільтон, на той час був міністром фінансів у США, на нього було покладено створення банку. За зразок було взято Банк Англії.

Банк повинен був мати стартовий капітал у розмірі \$ 10 млн., фінансованого за рахунок продажу акцій. Це була досить велика сума в той час. Федеральний уряд володів \$ 2 мільйонами, надавши йому значний контроль, а інші кошти були власністю приватних інвесторів. Крім головного офісу в Філадельфії, Банк мав вісім філій, по одному в кожному з великих міст країни .

Хоча завданням банку полягало у підтримці державних фінансів, Гамільтон прагнув щоб цей банк функціонував у якості комерційного банку. Бачення Гамільтона полягало у створенні центрального джерела капіталу, яке могло б дати кошти в борг для нових підприємств і таким чином розвивати економіку країни. Отже, цей банк є деякому сенсі прообразом першого банку Федеральної резервної системи, він також відрізняється від нього значно, пропонуючи комерційні кредити, які ФРС, поряд з сучасними центральними банками, не робить.

Будівництво Монетного двору у Філадельфії розпочалось влітку 1792, це була перша федеральна будівля, яка побудована відповідно до Конституції [37].

Банк був досить успішним, вдало погашався військовий борг і здійснювалась його комерційна діяльність, яка значна переважала над його громадською діяльністю. Проте, з самого початку, були ті, хто стверджував, що банк є неконституційним. Конституція надавала право на обкладання податками і друк грошей тільки конгресу, а не приватній корпорації, стверджували критики. У 1811 році банк припинив свою діяльність.

З війни 1812 року, федеральний борг почав знову зростати. Другий Банк функціонував в якості координаційного центру, велику кількість банкнот з інших банків було спрямовано у резерв, ще однією його функцією було здійснювати нагляд за діяльністю інших банків [50, с.193]. Таким чином, Другий Банк США функціонував в якості раннього регулятора банків, що є вирішальну функцію сучасної ФРС.

Другий банк був подібний за структурою з Першим банком, але більшим, капітал становив \$ 35 млн., при цьому уряд знову отримав п'яту частину акцій. Штаб-квартира була у Філадельфії, з часом було створено відділення в 29

великих містах по всій країні. На відміну від Першого банку у Другому банку було погано управління на початках його діяльності і він був на межі банкрутства, через 1,5 року після його відкриття. Але після того, як відбулось розслідування в конгресі з проблемами другого банку, Ленгдон Чевес зайняв пост президента в 1819 році і зберіг його від краху[34]. Наступним президентом банку Ніколас Бідл у 1822 році, вважається, що ефективно банк працював під їх керівництвом.

Однак, і Другий банк США мав багато супротивників, в першу чергу у вигляді президента Ендрю Джексона. Джексон вважав що, така потужна приватна організація буде схильна корупції і буде важко контролювати. Коли президент банку Ніколас Бідл дізнався про плани Джексона на закриття банку він почав, використовувати ресурси банку проти Джексона. Коли Джексон відмовився відновити ліцензію банку в 1832 році, а потім почав забирати урядові депозити і розміщувати їх в інших банках, фактично у 1833 він припинив свою діяльність [51].

У 1838 році в місті Нью-Йорк конгрес ухвалив Акт про вільну банківську діяльність (Free Banking Act) згідно з яким, інвестори, що відповідали встановленим критеріям, могли об'єднуватися для ведення банківської діяльності. Розмір мінімального капіталу становив 100 000 доларів. Можна вважати, що саме цей закон надав поштовх вільній банківській діяльності [41, с. 23].

Коли розпочалась Громадянська війна і появилась необхідність у фінансуванні, знову відновився інтерес до створення національного банку. Проте, цей раз, маючи досвід попередніх років, було обрано інший підхід, за зразком вільна банківська система. У 1863 році вони створили те, що зараз відомо як "національна банківська система."

Нова системи поділила банки на ті, що мали національний статусом та статус банку штату. Банки штатів здійснюючи емісію банкнот змушенні були платити податок у розмірі 10%, таким чином така емісія робилась не можливою і національні банки стали монополістами з випуску готівки.

На початку ХХ століття почали зростати процеси концентрації, а також централізації капіталу, відбулось посиленням конкуренції між банками в США, що в свою чергу потребувало створення централізованої банківської системи. Економіка США потребувала еластичної системи грошової емісії, яка б контролювалась урядом. Цей процес підсилила економічна криза 1907 року, яка породила надзвичайно потужну фінансову паніку, банківських резерви були повністю виснаженими.

23 грудня 1913 року президент Вільсон підписав Закон про Федеральну резервну систему. Першочергові завдання ФРС співпадали з основними напрямками державної фінансової та економічної політики [18]. Конгрес США при створенні ФРС встановив три основні цілі грошово-кредитної політики:

- максимальна зайнятість,
- стабільних цін;
- помірні довгострокових процентних ставок.

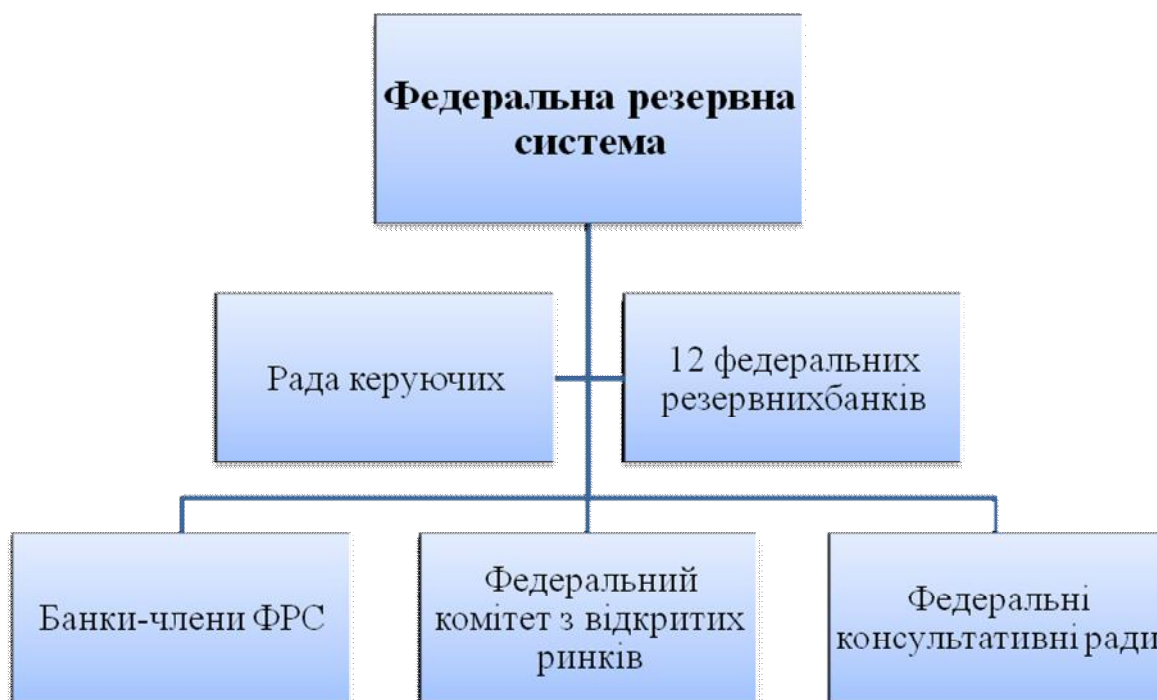
Обов'язки ФРС розширилися впродовж багатьох років, і сьогодні, згідно офіційної документації, включає проведення грошово-кредитної політики країни, контроль і регулювання діяльності банківських установ, підтримку стабільності фінансової системи і надання фінансових послуг депозитарними установами, уряду США, іноземним офіційним установам. ФРС також проводить численні дослідження економіки і випускає публікації.

Структуру Федеральної резервної системи США відображено на рис.1.4.

Федеральна резервна система має як приватних, так і громадських компонентів, і була розроблена, щоб служити інтересам як широкої громадськості так і приватних банкірів. У результаті вийшла структура, яка вважається унікальною серед центральних банків.

Рада керуючих ФРС є найвищим органом влади в Федеральній резервній системі, вона здійснює керівництво і нагляд за виконанням директив і політики ФРС. Рада складається з 7 членів, що призначаються президентом США і затверджуються Конгресом США. Спочатку члени Ради призначалися на термін

10 років. Банківський акт (Закон про банківську діяльність) від 1933 збільшив терміни до 12 років, і наступний Банківський акт від 1935 продовжив їх ще більше - до сьогоднішніх 14 років. Ці терміни покликані забезпечувати спадкоємність політики ФРС, при цьому в кожному парному році закінчується термін одного з керуючих.

Ри

с.1.4. Структура ФРС

Президент США призначає голову і віце-голову ФРС терміном на 4 роки. Діючим головою Федеральної резервної системи є Бен Бернанке, у 2006 році був вперше обраним, а в 2010 його переобрали на другий термін. Рекорд перебування на цій посаді належить Вільяму МакЧесні Мартіну, який був головою з 1951 по 1970 роки.

Голова Ради два рази на рік, в лютому і в липні, подає до Конгресу США звіт про грошово-кредитну політику ФРС, про стан економіки та з інших фінансових питань. Він також регулярно зустрічається з президентом США та

секретарем казначейства. США. Крім того, голова ФРС також є одним з представників США в Міжнародному валютному фонді (МВФ).

Одним з найважливіших завдань ради є визначення цілей грошово-кредитної політики США. Крім того, рада встановлює коефіцієнт обов'язкового резервування для банків і затверджує облікові ставки, встановлювані регіональними резервними банками. У цілому рада спостерігає за дванадцятьма банками федерального резерву. Також рада спостерігає і регулює діяльність комерційних банків - членів ФРС і банківських холдингів. Всі члени Ради керуючих також є голосуючими членами Федерального комітету з операцій на відкритому ринку.

За роки існування ФРС було утворено кілька консультативних рад для допомоги Раді керуючих. Хоча ці поради не володіють повноваженнями для прийняття рішень, вони можуть впливати на здійснення Радою керуючих грошово-кредитної політики. Основними такими радами є: 1) федеральна консультативна рада, 2) консультативна рада, яка розглядає питання пов'язанні з споживачами 3) консультативна рада, яка розглядає питання пов'язанні з діяльністю ошадних установ.

Федеральна консультативна рада включає в себе 12 членів, зазвичай впливових банкірів, з кожного регіону ФРС. Кожен з 12 регіональних резервних банків вибирає по одному члену Федерального консультативної ради.

Так як члени ради зазвичай голови найбільших банків США, вони сприймаються багатьма як інсайдери, здатні впливати на політику ФРС у своїх інтересах. Крім того, ці інсайдери можуть бути обізнані щодо планів ФРС з приводу грошової політики до того, як ця інформація стане відомою широкій публіці. У деяких випадках рекомендації Федеральної консультативної ради допомогли Раді керуючих поліпшити свою роботу.

Консультативна рада, яка розглядає питання пов'язанні з споживачами створена в 1976 році для вироблення рекомендацій у області захисту прав споживачів для дотримання засад Акту про захист прав споживачів. Проіснувала дана рада до 2011 року, в якому деякій з її функцій були передані новоствореній

організації - Бюро фінансового захисту споживачів (Consumer Financial Protection Bureau) [53,54].

Консультативна рада, яка розглядає питання пов'язані з діяльністю ощадних установ була заснована в 1980 році відповідно до вимог Акту про лібералізацію депозитних інститутів і грошовому контролі. Рада складається з представників ощадних банків, кредитних спілок, ощадно-позичкових асоціацій. Консультативна рада виносить на розгляд Ради керуючих ФРС питання, актуальні для депозитних установ.

Федеральна резервна система включає 12 резервних банків, які розташовуються у Чикаго, Нью-Йорку, Сан-Франциско, Бостоні, Сент-Луїсі, Клівленді, Річмонді, Атланті, Філадельфії, Канзас-Сіті, Далласі, Міннеаполісі. Кожен резервний банк може мати філії в головних економічних центрах округу. Крім того, він може відкривати офіси в інших містах.

Кожен банк, що володіє державною ліцензією, повинен бути членом ФРС. Однією з умов членства є купівля цінних паперів регіонального резервного банку. Володіння акціями резервного банку дає банкам-членам право обирати 6 з 9 його директорів. Троє з цих директорів стають директорами класу А і обов'язково повинні бути професійними банкірами. Інші три є директорами класу В і повинні представляти небанківські види бізнесу. Остання трійка директорів резервного банку називається класом С і призначається Радою керуючих. З трьох директорів класу С Рада керуючих призначає голову та заступника голови Ради директорів кожного з регіональних банків [54].

12 федеральних резервних банків видають ліцензії банкам у своїх регіонах. Вони також здійснюють клірингові операції, дають кредити депозитними інститутам, випускають паперові гроші, відомі як банкноти федерального резерву[59]. Вдобавок регіональні банки ФРС публікують періодичні матеріали з академічними статтями на актуальні теми.

Будь-який банк, що володіє державною ліцензією, повинен бути членом ФРС. Крім того, будь-який банк з ліцензією на здійснення операцій у межах штату може стати членом ФРС. Всі банки-члени зобов'язані зберігати свої резерви

у своєму регіональному резервному банку. На ці резерви не нараховується банківський відсоток [55].

Основний спосіб регулювання Федеральною резервною системою грошової пропозиції здійснюється за допомогою дій Федерального комітету на відкритому ринку (ФКВР). Комітет приймає ключові рішення про процентні ставки і зростання грошової маси США [58]. Закон наказує ФКВР збиратися як мінімум раз на чотири роки. На практиці члени комітету зустрічаються приблизно вісім разів у році. Всі сім членів Ради керуючих є членами комітету. До того ж 5 з 12 президентів регіональних резервних банків також є членами ФКВР. З цих п'яти постійним членом є президент Федерального резервного банку Нью-Йорка [56]. Інші чотири позиції розподіляються щороку серед президентів інших 11 резервних банків. Хоча тільки 5 президентів регіональних банків можуть голосувати в ФКВР, зазвичай присутні і беруть участь у дискусіях всі 12 президентів.

У США функціонує 6096 банківських установ станом на 31 грудня 2012 року [2]. За юридичним статусом виділяють наступні види комерційних банків: 1) національні і 2) банки штатів (члени ФРС та банки, які не являються членами ФРС). Близько третини комерційних банків вважаються національними банками, так як вони працюють відповідно до федеральних законів і обов'язково в якості членів входять у Федеральну резервну систему. Решта дві третини комерційних банків є банками штатів, тобто являють собою банківські організації, що працюють на підставі повноважень, які їм видає кожен штат. Дані банківські організації працюють відповідно до законів штатів і за власним бажанням можуть входити чи не входити у Федеральну резервну систему.

На рисунку 1.5. зображено види банківських установ, які функціонують у США.

Комерційні банки поділяються за характером діяльності на універсальні та спеціалізовані. Серед універсальних банків утворилась група банків-гігантів: JPMorgan Chase, Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, Goldman Sachs Group. Варто зауважити, що ці банки вважаються банківськими холдингами, що

утворилися в результаті злиття великих банків. Довірчі операції відіграють вагомe значення у з'єднанні великих банків з промисловими або ж іншими компаніями. Комерційні банки не мають прав на купівлю акцій торгових і промислових компаній, але клієнти можуть надавати банкам право здійснювати управління майном компаній, а також клієнти досить часто дають банківським установам право на голос при проведенні загальних зборів. Таким чином банки обходять заборону на володіння акціями підприємств.

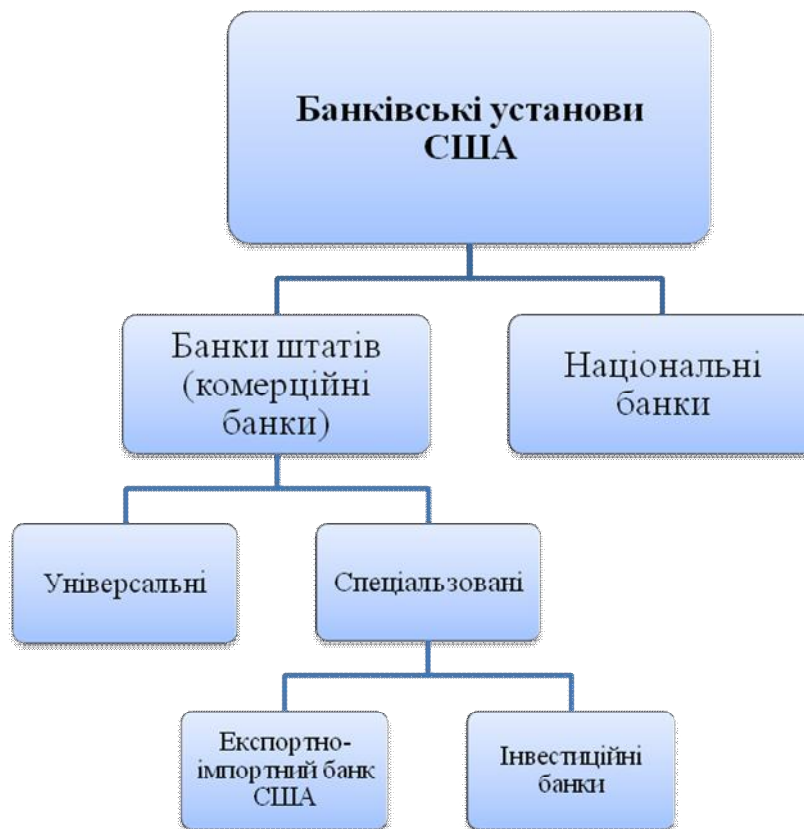

Рис.1.5. Види банківських установ у США

Комерційні банки поділяються за характером діяльності на універсальні та спеціалізовані. Серед універсальних банків утворилась група банків-гігантів: JPMorgan Chase , Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, Goldman Sachs Group. Варто зауважити, що ці банки вважаються банківськими холдингами, що утворилися в результаті злиття великих банків. Довірчі операції відіграють вагомe значення у з'єднанні великих банків з промисловими або ж іншими компаніями. Комерційні банки не мають прав на купівлю акцій торгових і промислових компаній, але клієнти можуть надавати банкам право здійснювати управління майном компаній, а також клієнти досить часто дають банківським установам

право на голос при проведенні загальних зборів. Таким чином банки обходять заборону на володіння акціями підприємств.

До спеціалізованих банківських установ у США належать Експортно-імпорتنний банк США та інвестиційні банки.

Перші інвестиційні банки почали створюватись в середині XIX століття під час Громадянської війни. Федеральний уряд розміщував свої облігації у цих банках. Сучасні інвестиційні банки надають допомогу приватним особам, корпораціям і урядам у залученні капіталу шляхом страхування або ж діючи в якості агента клієнта у випуску цінних паперів. Інвестиційний банк також може допомогти компаніям, що беруть участь в процесі злиття чи поглинання і надавати додаткові послуги, такі як купівля-продаж цінних паперів у великих кількостях, торгівля похідними і пайовими цінними паперами, і FICC послуги (інструменти з фіксованою прибутковістю, валют і товарів).

На відміну від комерційних інвестиційні банки не приймають внески. З 1933 року (Закон Гласса-Стіголла) до 1999 року (Грама-Ліча-Блайлі), Сполучені Штати підтримували поділ між інвестиційними і комерційними банками. Інші промислово розвинені країни, включаючи країни «великої вісімки», історично не підтримували такий поділ. У рамках закону Додда-Франка 2010, Фолькер правило стверджує повне інституційне розділення інвестиційних банківських послуг від комерційних банків.

Експортно-імпорتنний банк США здійснює значний вплив у розвиток зовнішньої торгівлі. Ця державна установа Сполучених Штатів Америки має на меті підтримку національних експортерів. Здійснює кредитування покупців американських товарів з інших країн, які не можуть отримати кредит з традиційних джерел комерційного фінансування [60]. Ексімбанк надає фінансові послуги, які не надаються приватними фінансовими структурами, заповнює ніші в областях комерційного та структурованого фінансування. Банк бере на себе ризики, пов'язані з конкретною країною, і кредитні ризики, які не беруть на себе комерційні банки, і допомагає вирішити питання фінансування імпорту продукції американських товаровиробників шляхом ув'язки з фінансуванням, наданим

іншими урядами. За більш ніж 70 років роботи Ексімбанк простимулював експорт США на світові ринки на суму більше 400 млрд. доларів.

Експортно-імпортний банк США з початковим капіталом 175 млн. доларів США був заснований в 1934 році під назвою «Експортно-імпортний банк Вашингтона» (англ. Експортно-імпортний банк Вашингтона) з метою фінансування та страхування купівлі американських товарів іноземними організаціями для тих клієнтів, які не можуть прийняти на себе кредитні ризики, пов'язані з поставками товарів з США. Першою операцією створеного банку був кредит Кубі у розмірі \$ 3,8 млн. для закупівлі срібних злитків в США в 1935 році .

Банк також надавав короткострокові кредити (терміном до 1 року) для фінансування експорту сільськогосподарських та інших товарів і середньострокові кредити (від 1 року до 5 років), призначені для стимулювання експорту машин і устаткування. Після Другої світової війни банк був реорганізований: статутний капітал збільшився до 1 млрд. доларів США, а повноваження з кредитування розширилися. З 1968 року банк діє під сучасною назвою.

До складу банківської системи США входять ще банківські холдинги та небанківські-фінансово кредитні установи.

Небанківські фінансово-кредитні установи стають все більш значущим компонентом у кредитно-фінансових системах країн, особливо це стосується США. Пояснюється це тим, що дані організації, які виконують роль посередників при здійсненні різноманітних операцій між суб'єктами економіки, здатні приймати швидкі рішення, крім того, вони беруть на себе великі ризики і пристосовують свої послуги під потреби клієнтів. У цьому, безумовно, полягає їх перевага перед банківськими установами.

Основним напрямком діяльності страхових компаній є продаж страхових полісів, що дають можливість отримання певної компенсації в разі настання страхового випадку [18]. Поліси та страхові внески використовуються страховими компаніями для інвестування їх в акції, облігації, заставні або ж для надання позик. За рахунок доходів, які отримують страхові компанії від даних активів,

здійснюються виплати за полісами при настанні страхових випадків. У США страхові компанії функціонують у вигляді взаємних або акціонерних компаній. Найбільшими американськими страховими компаніями є: Metlife, Prudential Financial, Aflac, Principal Financial, The Hartford, Lincoln National, Unum Group, Torchmark, Reinsurance Group of America, Genworth Financial [61,62].

Пенсійні фонди забезпечують виплати грошових коштів після виходу на пенсію, здійснюючи таким чином посередницьку функцію з перетворення активів. Засновниками системи пенсійного забезпечення можуть приватні особи, трудові спілки, підприємці. Основним забезпеченням пенсійної системи є кошти, які отриманні від інвестицій у довгострокові цінні папери [18, с. 93].

Вперше федеральні цивільні пенсії були запропоновані Системою виплат пенсій державним службовцям (The Civil Service Retirement System), створеною в 1920 році. Даною системою не передбачалися пенсії при отриманні інвалідності чи вразі втрати годувальника, це тривало до створення Системи пенсійного забезпечення федеральних службовців (Federal employees retirement system), у 1987 році [63].

У США серед небанківських кредитних установ значного поширення набули фінансові компанії. Дані установи за допомогою випуску акцій, комерційних паперів, облігацій мобілізують кошти. Основна частина отриманого доходу від продажу перелічених цінних паперів використовується фінансовими компаніями для надання позик підприємствам або ж звичайним споживачам. Розрізняють два типи фінансових компаній:

- рекламні кредитні компанії;
- комерційні фінансові компанії;

Ще одним досить вагомим елементом банківської системи США є ощадні установи. Вони характеризуються наявністю самостійних органів контролю, які є відокремленими від Ради керуючих, а також від федеральних резервних банків. Ощадні установи можуть отримувати кредити від ФРС [18,с.94].

Кредитні спілки в США обслуговують 96 мільйонів членів, включаючи 43,7% від економічно активного населення [64]. Кредитні спілки США є некомерційними, кооперативними, звільнення від податків організації. Станом на жовтень 2011 року, найбільшим американський кредитний союз був військово-морського флоту Федеральний кредитний союз військово-морського флоту (Navy Federal Credit Union), обслуговуючи Міністерства оборони США співробітників, підрядників, і сім'ї, з більш з активами в суму більше \$ 45 млрд. доларів США , маючи більше 3,4 млн. членів. [65] Загалом активи кредитних спілок в США досягли \$ 1 трлн, станом 31 березня 2012 року. [66]

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Аналізуючи інформацію першого розділу підіб'ємо підсумки по опрацьованому матеріалі.

Банківські системи США та Великобританії уособлюють в собі національні особливості економік країн, в яких вони функціонують. Вони формувались протягом тривалого історичного розвитку.

В центрі банківської системи США знаходиться Федеральна резервна система, у Великобританії цю роль виконує банк Англії. Поява центральних банків, як головних регулюючих органів та емісійних центрів країни пов'язана з централізацією банківської емісії та відповідно і здійснення організації обігу грошей в країні.

Датою заснування найстарішого центрального банку у світі, банку Англії, є 1694 рік. Його було створено в якості банкіра уряду та з метою управління борговими зобов'язаннями.

23 грудня 1913 року президент Вільсон підписав Закон про Федеральну резервну систему. Першочергові завдання ФРС співпадали з основними напрямками державної фінансової та економічної політики [18]. Конгрес США при створенні ФРС встановив три основні цілі грошово-кредитної політики:

- максимальна зайнятість,
- стабільних цін;
- помірні довгострокових процентних ставок.

Від моменту створення ФРС у США та Банку Англії у Великобританії їх функції поступо розширювались відповідно до потреб національних економік.

Другий рівень банківської системи Великобританії формують комерційні банки (клірингові, ощані, торгівельні).

У клірингових банках помічається тенденція до універсалізації, вони пропонують клієнтам все більшу кількість небанківських послуг - обслуговують фінансові операції промисловості, здійснюють підготовку і фінансування експорту, беруть на себе підготовку індивідуального будівництва.

Третій рівень банківської системи Великобританії утворюють небанківські фінансово-кредитні установи, серед яких найпоширенішими є будівельні та кредитні спілки.

У США другий рівень банківської системи формують комерційні банки (універсальні та спеціалізовані). Серед універсальних банків утворилась група банків-гігантів: JPMorgan Chase, Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, Goldman Sachs Group.

До третього рівня банківської системи США належать небанківські фінансово-кредитні установи, найбільшу частку серед яких становлять кредитні спілки.

Кредитні спілки в США обслуговують 96 мільйонів осіб, включаючи 43,7% від економічно активного населення. Кредитні спілки США є некомерційними, кооперативними, звільнення від податків організації. Найбільшим американський кредитний союз був військово-морського флоту Федеральний кредитний союз військово-морського флоту (Navy Federal Credit Union) активами його становили більше \$45 млрд. доларів США, маючи більше 3,4 млн. членів. Загалом активи кредитних спілок в США досягли \$ 1 трлн, станом 31 березня 2012 року. Що ще раз підтверджує їхню значущість в економіці США.

Отже, банківські системи Великобританії та США мають добре організовану фінансову інфраструктуру, спираються на потужний грошовий ринок і мають тісні зв'язки з головними фінансовими центрами світу. Для них характерні високий рівень «поділу праці» між різними фінансовими інститутами, всебічна розгалуженість і велика кількість різних типів фінансово-кредитних інститутів. І саме наявність в банківських системах Великобританії та США небанківських фінансово-кредитних установ, функціонування комерційним банків різних типів за характером своєї діяльності, специфіка структури ФРС та її

повноважень, регулятивні заходи Банку Англії роблять британську та американську банківські системи такими унікальними.

РОЗДІЛ 2

Сучасна банківська система США та Великобританії

2.1. Аналіз діяльності провідних банків США та Великобританії за 2012 рік

Станом на 31 грудня 2012 року в Федеральній системі страхування депозитів (FDIC) було зареєстровано 6,096 комерційних банків.

Десять найбільших банків США, за величиною активів, відображено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Найбільші банки США (за величиною активів) станом на 06.09.2012

Місце	Назва банківської установи	Сукупні активи (млрд..доларів)
1.	JPMorgan Chase & Co	2,290
2.	Bank of America	2,162
3.	Citigroup Inc	1,916
4.	Wells Fargo & Co	1,336
5.	Goldman Sachs Group, Inc	948,98
6.	Morgan Stanley	748,51
7.	U.S. Bancorp	353,13
8.	Bank of New York Mellon	330,49
9.	HSBC North America Holdings Inc.	317,48
10.	PNC Financial Services Group	299,71

Джерело: складено на основі даних: [3]

На кінець 2012 року загальна величина сукупних активів банків у США становила \$ 13 391 трильйонів , що на \$740 млрд. більше ніж у 2011 році (\$12,640 трильйонів).

На рисунку 2.1. зображено динаміку активів JPMorgan Chase & Co, Bank of America, Bank of America, Citigroup Inc з 2009 року по 2012 рік.

JPMorgan Chase & Co зареєстрований в Нью-Йорку, займає лідерські позиції в сфері інвестиційних та комерційних банківських послуг, фінансових послуг для фізичних осіб і малого бізнесу, комерційних банків, фінансової обробки транзакцій, управління активами, прямих інвестицій, обслуговує мільйони споживачів у США та інших країнах світу.

Рис. 2.1. Динаміка активів найбільших банків в США (2009- 2012)

У 2011 році даний банк вийшов на перше місце за розміром активів, які становили \$2,205 трлн. [4]. В цьому ж році JPMorgan Chase & Co отримав рекордний прибуток - \$ 19,0 млрд, що на 9 % більше ніж у 2010 році (\$ 17,4 млрд)

[4]. Досягнути такого прибутку частково вдалось а рахунок скорочення витрат, які банк мав через обслуговування проблемних кредитів.[5]

Протягом 2011 року було надано кредитів на суму більш ніж \$ 17 млрд. для малого бізнесу (на 52% більше ніж у попередньому році), випущено кредитних карт для 8,5 мільйонів чоловік, видано 750 тисяч іпотечних кредитів, залучено \$1,127,806 трлн. депозитів.

2012 рік був також надзвичайно успішним для JPMorgan Chase & Co, банк закріпив свої лідерські позиції. Станом на 31.12.12 розмір активів становив \$ 2,359,141трлн. Банк отримав чистий прибуток у сумі \$ 21,3 млрд., що на 12% більше ніж у 2011 році (\$ 19,0 млрд.) [4]. Такий хороший фінансовий результат забезпечили стрімкий ріст кредитування та залучення депозитних коштів.

Протягом 2012 року банком було надано кредитів на суму \$733,796 млрд., з яких 20 млрд. отримали підприємства малого бізнесу (на 18 % більше ніж у попередньому році), було випущено кредитних карт для 6,7 млн. чоловік, видано 920 тис. іпотечних кредитів, залучено 1,193,593 депозитних коштів.

Варто зазначити, що в 2012 році JPMorgan Chase & Co зазнав і збитків, основними з яких є:

- \$2 млрд. – торгівля похідними кредитними інструментами;
- \$5,8 млрд. – витрати від кредитних деривативів. [5]

У жовтні 2012 року прокуратура штату Нью-Йорк звинуватила JPMorgan Chase & Co в обмані інвесторів на суму у розмірі \$22,5 млрд. та масштабних фінансових махінаціях. Прокуратура стверджує, що банк Bear Stearns, який був викупленим JPMorgan Chase & Co, продавав своїм клієнтам цінні папери під заставу іпотечних кредитів з дуже високою ймовірністю банкрутства, такі продажі здійснювались з 2005 року до 2006 року [5].

Bank of America зареєстрований в місті Шарлотт, надає фінансові послуги фізичним та юридичним особам, здійснює операції на фондових ринках, регулює грошові операції на світовому ринку, діє у всіх 50 штатах США, окрузі Колумбія і більш ніж 40 інших країнах. Банк і обслуговує близько 57 млн споживачів і

підприємств малого бізнесу, має 5600 банківських центрів і 16200 банкоматів [6]. На цей банк припадає близько 10% всіх депозитів у США.

За підсумками 2011 року чистий дохід Bank of America становив \$1,45 млрд., розмір активів - \$2,129 трлн. (у 2010 році цей показник становив \$2,264 трлн.), що відкинуло банк на другу позицію серед всіх банківських установ США за розмірами активів. У цьому ж році Bank of America залучив \$1,033 депозитів та видав кредитів на суму \$926,2 млн.

У 2011 керівництво Bank of America оголосило про списання активів на суму \$20,3 млрд. Збитки виникли через погіршенням якості кредитів, які видавались протягом 2009 року, а також у зв'язку з прийняттям закону в США «Credit Card Act» фінансовим установам заборонялося брати зі своїх клієнтів частину додаткових комісій [7].

У 2012 році Bank of America отримав чистий прибуток у розмірі \$4,188 млрд., що є явним прогресом в порівнянні з 2011 роком. Розмір активів збільшився до \$2,162 трлн., банком було отримано депозитів на суму \$1,105 трлн. та видано кредитів на суму \$859,87 млн.

Bank of America у 2013 році має виплатити \$3,55 млрд. агентству Fannie Mae як компенсацію за продаж проблемних кредитів. Компанія Fannie Mae мала значні збитки у зв'язку з діяльністю Countrywide Financial (дану компанію викупив Bank of America). [5]

У 2007 році компанія Countrywide Financial видавала кредити на купівлю житла, не перевіряючи, здатність позичальників погашати дані позики. Пізніше ці кредити у великому масштабі продались Freddie Mac та Fannie Mae. Countrywide Financial, знаючи, що кредити є проблемними, не надала цієї інформації Freddie Mac та Fannie Mae.

Citigroup є третім за величиною активів (\$1,916 трлн., станом на 31.12.2012 року) банком у США, є одним з лідерів в сфері фінансового обслуговування. Citigroup має найбільші фінансові світі мережі послуг, що охоплюють 140 країн з приблизно 16000 офісів по всьому світу, має більше 200 мільйонів клієнтів у більш ніж 140 країнах.

У 2012 році банківський холдинг Citigroup отримав чисті прибутки у сумі \$7,54 млрд., що на 32% менше ніж у 2011 році (\$11,07 млрд.). Банком було залучено депозитів на суму \$930,6 млрд.(довгострокові – \$239,4 млрд. , короткострокові - \$52 млрд.) та видано кредитів \$630 млрд.(споживчі кредити – \$408,6 млрд., корпоративні кредити - \$246,7 млрд., збитки по кредитах - \$24 млрд.)[8].

Значних витрат Citigroup зазнав списанням \$5 млрд., оскільки позбувається своєї частки акцій у підприємстві, яке є спільним з Morgan Stanley. З метою трансформації банку керівництво планує скоротити біля 11 тисяч працівників, це дозволить заощадити біля \$1 млрд.[9]

Протягом 2013 року Citigroup планує викупити у компанії Capital One пакет активів бізнесу з випуску кредитних карт Best Buy та брендів, які пов'язані з ним. Дана угода оцінюється у \$7 млрд., та повинна завершитись до третього кварталу 2013 року [5].

Перейдемо до аналізу британських провідних банківських установ. Розпочнемо з HSBC Holdings.

HSBC Holdings – це британський фінансовий конгломерат, який є одним з найбільших в світі. Штаб-квартира знаходиться в місті Лондон. HSBC Holdings здійснює свою діяльність у 85 країнах світу, має 7200 офісів та обслуговує понад 85 мільйонів клієнтів [11].

HSBC Holdings об'єднує чотири напрямки глобального бізнесу: банківське обслуговування комерційних організацій, роздрібні банківські послуги та управління капіталом, міжнародне банківське обслуговування і торгівля, міжнародне обслуговування приватних осіб.

Станом на 31.12.2012 року HSBC Holdings є найбільшим банком за розміром активів (\$2,693 трлн.) у Великобританії та другим у світі, поступаючись китайському банку ICBC (\$2,764 млрд.) [12]. За підсумками 2012 року чисті прибутки найбільшого британського банку становили \$14,027 млрд., це на 16,5% менше ніж у 2011 році (\$16,797 млрд.), було видано \$997,6 млрд. споживчих

кредитів та кредитів банківським установам на суму \$ 152,5 млрд., залучено \$1,340 трлн. депозитних коштів.

Десять найбільших банків Великобританії, за величиною активів, відображено в таблиці 2.2

Табл.2.2.

**Найбільші банки Великобританії (за величиною активів) станом на
06.09.2012**

	Назва банківської установи	Сукупні активи (млрд. доларів)
1.	HSBC Holdings	2,693
2.	Barclays	2,420
3.	Royal Bank of Scotland Group	2,131
4.	Lloyds Banking Group	1,510
5.	National Westminster Bank (NatWest)	588.007
6.	Standard Chartered plc	624.431
7.	Santander UK	489.372
8.	Standard Life	260.448
9.	Co-operative Banking Group	126.695
10.	Investec	80.977

Джерело: складено на основі даних: [3]

У 2012 році HSBC Holdings був в центрі світового скандалу з маніпуляціями міжбанківської ставки кредитування – LIBOR. Відповідно до позасудової угоди з Міністерством юстиції США і британською владою HSBC Holdings зобов'язався виплатити регуляторам \$1,92 млрд. штрафу [5]. Також у цьому ж році HSBC

HSBC Holding виплатив \$249 млн. владі США, у зв'язку з прийняттям помилкових рішень іпотечного підрозділу [5]. Фінансові регулятори довели, що HSBC Holding неправомірно визнавав позичальників не здатними виплатити кредити та конфісковувало їхні домівки.

Динаміку активів найбільших банків у Великобританії зображено на рисунку 2.2.

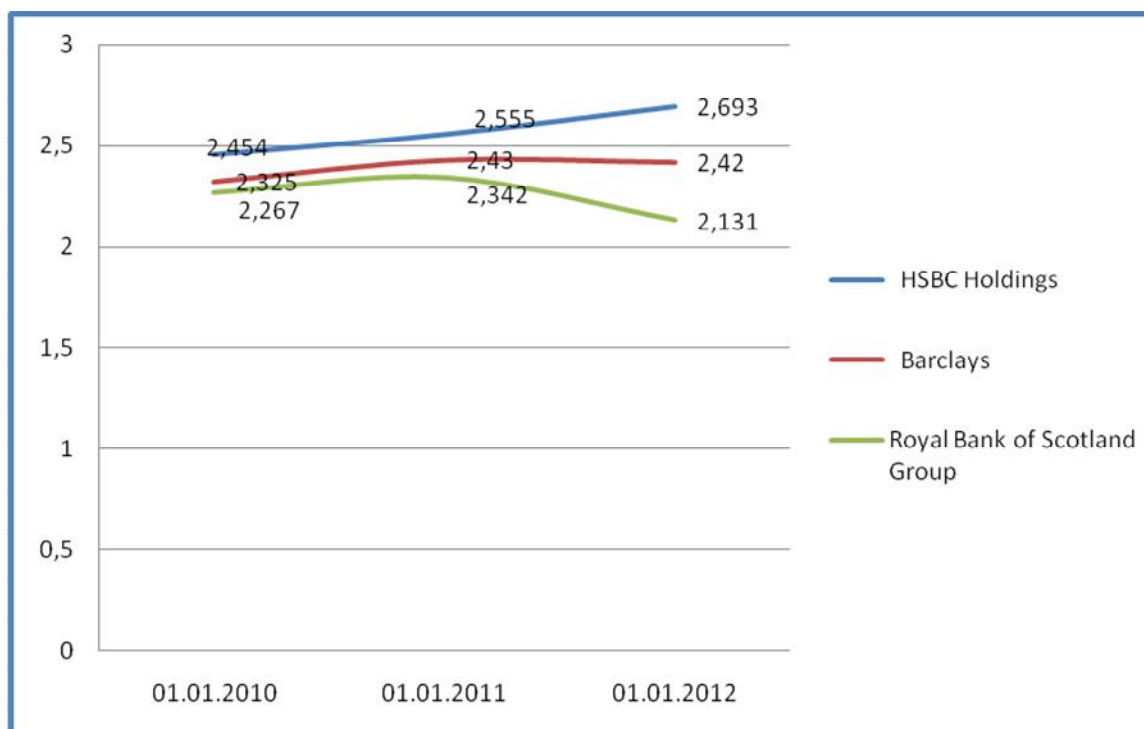

Рис. 2.2. Динаміка активів найбільших банків у Великобританії (2009-2012)

HSBC Holdings у 2012 році уклав угоду із групою холдингових компаній (All Gain Trading Limited, Bloom Fortune Group Limited, Business Fortune Holdings Limited и Easy Boom Developments Limited) про продаж своєї частки в китайській страховій компанії Ping An Insurance. Вартість даної угоди оцінюється на суму \$9,385 млрд.[5].

Barclays - це один з найбільших банків Великобританії та найстарших в світі. Штаб-квартира банку знаходиться в місті Лондон. Barclays має представництва в більш ніж 50 країнах та обслуговує понад 50 мільйонів клієнтів.

Barclays є універсальним банком, організований злиттям двох бізнес-кластерів: 1) корпоративні та інвестиційні банківські послуги, управління капіталом та інвестиціями та 2) роздрібного банківського бізнесу [10].

За результатами 2012 року Barclays є другим за розміром активів (\$2,420трлн.) банком у Великобританії. За підсумками фінансової діяльності 2012 року Barclays отримав прибуток у сумі £246 мільйонів, це є надзвичайно низький показний, враховуючи те, що у 2011 році дана банківська установа отримала £5,9 мільярдів [14]. Керівництво Barclays планує звільнити 3700 працівників, для того щоб заощадити £1,7 мільярда [15].

Динаміку прибутків Barclays у 2011-2012 роках відображено на рисунку 2.3.

Barclays виявився одним з банків, замішаним у скандалі з маніпулюванням LIBOR. Банк став першим, оштрафованим у цій справі на £290 мільйонів. В результаті у відставку подали голова банку Боб Даймонд і голова ради директорів Маркус Ейджіус.

Різне падіння прибутку Barclays також обумовлено списанням £4,6млрд. власних боргових зобов'язань. Крім того, банк підтвердив, що закриває бізнес Structured Capital Markets, який допомагав клієнтам уникнути податків.

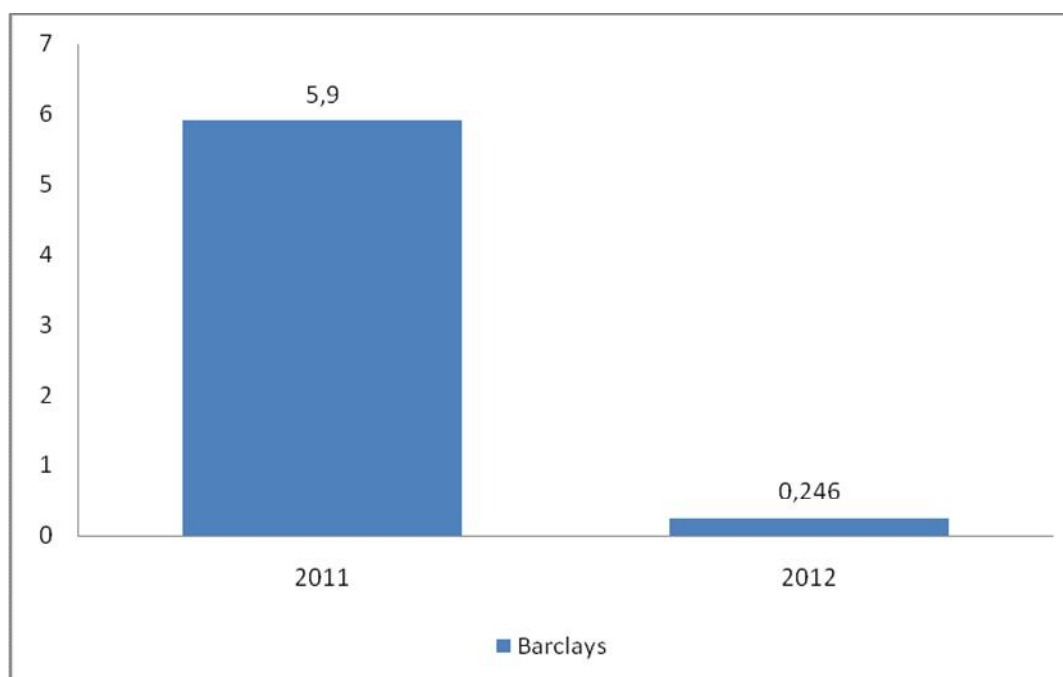

Рис.2.3. Динаміка прибутків Barclays (2011 - 2012)

Банк Barclays у 2012 році видав споживчих кредитів на суму £425,729 млрд. (в 2011 році цей показник становив £431,934 млрд.), залучив £385,707 млрд депозитних коштів від фізичних осіб (в 2011 році цей показник становив £366,032) [10].

Royal Bank of Scotland Group (RBS Group) замикає трійку найбільших за розмірами активів (\$2,131 млрд.) банків Великобританії. Від 31 березня 2012 року уряд Великобританії почав управляти 82% акцій банку [15]. Штаб-квартира знаходиться в місті Едінбург.

Група RBS має широкий спектр банківських брендів, що пропонують особисті та ділові послуги, приватна банківська справа, страхування та корпоративних фінансів. У Великобританії та Ірландії, основні дочірні компанії є: The Royal Bank of Scotland; National Westminster Bank; Ulster Bank; Drummonds; and Coutts & Co. У США до складу Royal Bank of Scotland Group входить Citizens Financial Group.

У 2012 RBS Group продовжила свою реорганізацію, яку плануються завершити у 2013 році. За підсумками 2012 року Royal Bank of Scotland Group зазнав збитків на суму \$8 мільярдів[16]. У цьому ж році банк виплатив \$615 мільйонів за спекуляції із ставкою міжбанківських кредитів - LIBOR.

Протягом 2012 року Royal Bank of Scotland Group видав споживчих кредитів на суму £430 млрд. (в попередньому році даний показник становив £423 млрд.), та залучив £433 млрд. депозитних коштів від фізичних осіб (у 2011 році даний показник становив £412 млрд.)

2.2. Аналіз банківського сектору США та Великобританії за 2012 рік

2012 рік був надзвичайно успішним для американських банків, яскравим прикладом цього є прибутки, які вони одержали у цьому році. Загалом банківські установи США заробили 141 млрд. доларів, це на 22, 9 млрд. доларів більше, ніж у 2011 році [2]. Варто зауважити, що цей прибуток є найбільшим за останніх шість років.

Проте, на думку провідних економістів , головною проблемою, з якою може зіштовхнутись банківський сектор США є висока ймовірність секвестру бюджету,

як наслідок може настати рецесія і відповідно попиту на банківські послуги суттєво знизиться [67].

Головними факторами такої прибутковості американських банків є:

- активна кредитна діяльність;
- суттєве скорочення вкладів у страхові та антикризові фонди;
- зростання сервісних зборів;
- скорочення персоналу

Мартін Грюнберг (голова FDIC) вважає, що зростання прибутків американських банків пов'язане із повільним, але водночас стабільним ростом економіки США. Також на його думку, можливість росту прибутків банківських установ ще є, але у 2013 році вони будуть не такими значними [68].

У 2012 році провідні американські банки Goldman Sachs, Morgan Stanley, Citigroup, JPMorgan Chase, Bank of America звільнили близько 30 тисяч своїх працівників, що становить 3,5% від загальної кількості персоналу даних банківських установ [69].

Основними причинами таких масштабних звільнень є: по-перше – нововведення від фінансових регуляторів знизили низку прибуткових напрямів банківського бізнесу, а по-друге – стрімкий розвиток новітніх банківських технологій.

Усього в банківському секторі США працює близько 1,961 мільйонів осіб, за даними FDIC.

Загалом за 2012 рік банківські установи, які здійснюють свою діяльність у США видали кредитів на суму \$9,9485 трлн., у 2011 році цей показник становив \$9,419.5 трлн [59]. Спостерігається повільне наближення до показників 2007 року.

Показники видачі кредитів всіма комерційними банками у США в 2012 році, починаючи з 2008 року, є найбільшими – 3.9% за рік. Зростання видачі кредитів спостерігались у всіх кварталах, за винятком четвертого, в якому показники дещо знизились.

Показники активів всіх комерційних банків у США за 2012 рік: споживчі кредити - \$1,114 трлн (кредитні карти та револьверні кредити - \$ 601.8 млрд., інші споживчі кредити - \$512.8 млрд), торгово-промислові кредити - \$1,504 трлн., іпотечних кредитів - \$3,545.9 трлн., міжбанківські кредити - \$124.4 млрд., готівкові активи - \$1,678 трлн., цінні папери казначейства та агентств - \$1,851 трлн., [59]. Загалом сума активів усіх американських банків становила \$13,048 трлн. на кінець 2012 року [59].

У таблиці 2.3 відображено відсоткові зміни окремих пасивів та активів усіх комерційних банків у США з 2008 року по 2012 рік.

Табл.2.3

Окремі активи та пасив усіх комерційних банків у США ,з урахуванням сезонних коливань, річна процентна (2008-2012 рр.)

Найменування	2008	2009	2010	2011	2012	
Активи						
1	Банківські кредити	3,4	6.7	2.7	.8	.0
2	Цінні папери казначейства та агентств	3.5	4.5	5.3	.1	.6
3	Інші цінні папери	8.3	4.9	7.2	0.8	.0
4	Торгівельно-промислові кредити	2.9	18	9	.5	1.4
5	Іпотечні кредити	0.2	5.6	5.5	3.7	1.1
6	Споживчі кредити	.1	3.3	7.1	0.7	.1
7	Кредитні картки та револьверні кредити	.4	6.3	11	1.1	0.7
8	Інші споживчі кредити	.2	.2	1.4	0.2	.4
9	Міжбанківські кредити	15.4	38	23	37	.6
10	Готівкові активи	58.3	8.2	7.9	7.9	2.4
11	Інші активи	4.5	3.4	.4	4.5	4.6
12	Сумарні активи	.9	6.0	2.7	.4	.5
Зобов'язання						
13	Депозити	.4	.2	.4	.6	.1

14	Кредити і позики (иогtowings)	,5	1,5	,1	0,1	1,4
15	Сумарні зобов'язання	0.6	7.2	3,4	,5	,2

Джерело: складено на основі даних [69]

На рисунку 2.4. зображено динаміку видачі кредитів всіма комерційними банками в США з 2008 року по 2012 рік.

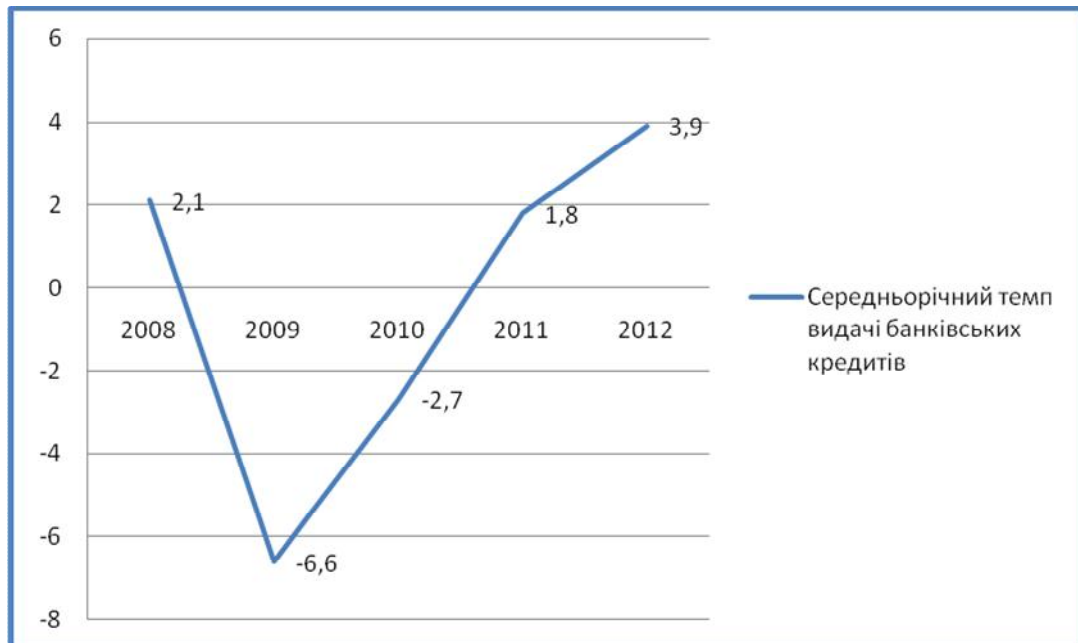

Рис.2.4 Динаміка видачі кредитів всіма комерційними банками в США у 2008 -2012рр. (з урахуванням сезонних коливань)

У 2012 році відбулось зростання у споживчому кредитуванні темп росту зріс до 1,01% , також відбулось зростання міжбанківських кредитів до 4,6% і комерційних та промислових кредитів до 11,4%.

Варто зазначити , що іпотека в США стає все доступнішою. За даними агентства Freddie Mac, в жовтні 2012 року фіксована ставка по кредитах строком на 30 років була на позначці в 3,36%, а в кінці листопада знизилася до 3,31% [70]. Це найнижчий показник з 1971 року.

З початку 2012 року ставка по таких кредитах не перевищувала 4% річних. На думку Марка Вітнера, економіста Wells Fargo, вони залишаться низькими як мінімум до кінця 2014 року [70].

Також у 2012 році банківські установи в США дещо полегшили умови для отримання іпотечних кредитів, але тільки для клієнтів з високим кредитним рейтингом, великим компаніям та підприємствам малого бізнесу. До клієнтів з недосконалою кредитною історією вимоги заливаються на високому рівні.

Для іноземних покупців ставки по іпотечних кредитах у США традиційно вищі, ніж для американців, але і вони знаходяться на історично низькій позначці. Іпотечних програм з фіксованою ставкою на всі 30 років для іноземців не пропонується.

Одна з найпопулярніших іпотечних програм у США для іноземних позичальників - 30ти річна іпотека з фіксованим відсотком на перші 5 років. На даний момент банки пропонують 5,375%. Якщо розмір кредиту становить більше \$ 500 тисяч то іноземний позичальник може отримати кредит під 5,25%.

Кредитування для малого бізнесу в другій половині 2012 року продовжило поліпшуватися, але, як це мало місце в останні роки, покращання були повільними. Крім того, попит на кредити з боку малих фірм очевидно, залишилися низьким. Торгово-промислові кредити з первинних сум в \$ 1 мільйон або менше трохи зросли в другій половині 2012 року, приблизно з тією ж швидкістю, яка склалася в першій половині.

За даними опитувань, проведених Національної федерації незалежного бізнесу в другій половині 2012 року, частка малих підприємств з потребами запозичення залишався низьким. Фінансові умови в секторі комерційної нерухомості спростились але залишилися відносно жорсткими.

Що стосується розміру загальних активів, то даний показник у 2012 році був дещо нижчим – 2,3%, ніж у 2011 році – 5,3%

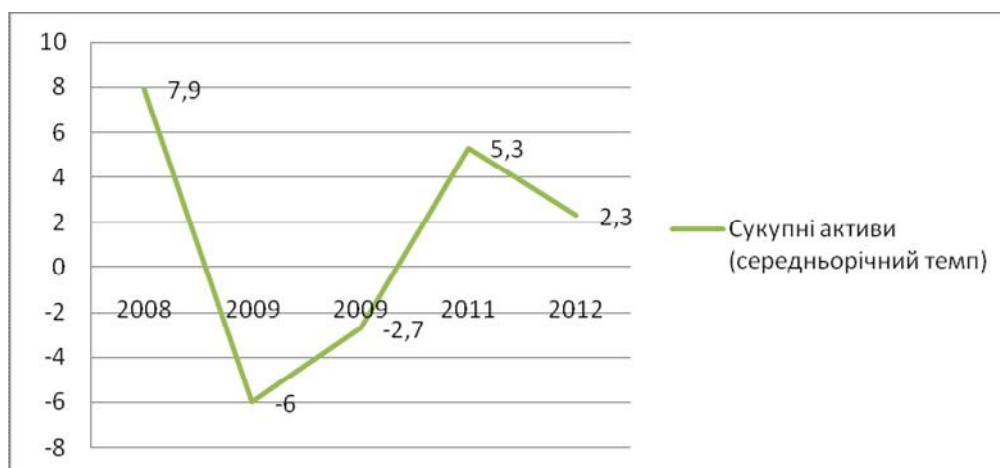

Рис.2.5. Динаміка сукупних активів банків у США протягом 2008-2012 рр.[69]

Динаміку зміни сукупних активів всіх комерційних банків у США з 2008 року по 2012 рік відображено на рисунку 2.5

Перейдемо до аналізу пасивів всіх комерційних банків, які функціонують у США за 2012 рік. Залом банківськими установами було залучено \$9,241 трлн. депозитів: довгострокові депозити - \$1,531 трлн, інші депозити - \$7,710 трлн.

У 2012 році відсоток залучення депозитів американськими банківськими установами був більшим ніж у попередньому році і становив 7,2% проти 6,7%.

Динаміку залучення депозитів банками в США з 2008 року по 2012 рік відображено на рисунку 2.6

У першому кварталі 2012 року зростання частини залучених депозитів коливалося в межах 5%, в наступних двох відбулось зростання до 8,5 %, в четвертому кварталі показник знизився до 7,5%. Аналіз інших пасивів: торговельні зобов'язання – \$273,7 млрд., кредити і позики - \$1,550 трлн.(кредити і позики в американських банків - \$150,2 млрд., кредити та позики з інших джерел - \$1,398 трлн.), інші пасиви - \$458.4 млрд. Величина загальних зобов'язань комерційних банків у США становить \$11,556 трлн.

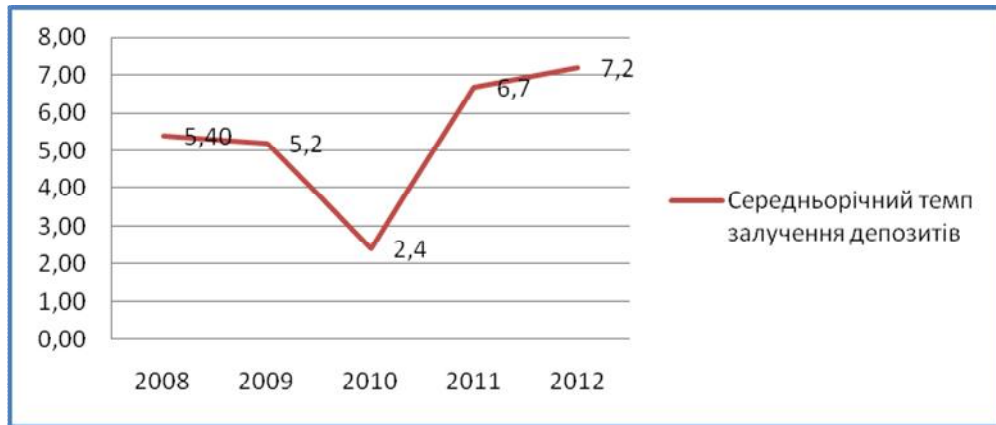

Рис.2.6. Динаміка залучення депозитів банками США у 2008 – 2012 рр.[69]

Аналіз окремих пасивів: торгівельні зобов'язання – \$273,7 млрд., кредити і позики - \$1,550 трлн.(кредити і позики в американських банків - \$150,2 млрд., кредити та позики з інших джерел - \$1,398 трлн.), інші пасиви - \$458.4 млрд. Величина загальних зобов'язань комерційних банків у США становить \$11,556 трлн.

Загалом у 2012 році зростання зобов'язань та активів було нижчим за показники 2011 року. В 2012 році активи зросли на 2,5% (у 2011 році цей показник становив 5,4%), зобов'язання зросли на 2,2% (у 2011 – 5,5%).

Співвідношення активів і зобов'язань усіх комерційних банків у США за 2012 рік відображено на рисунку 2.7.

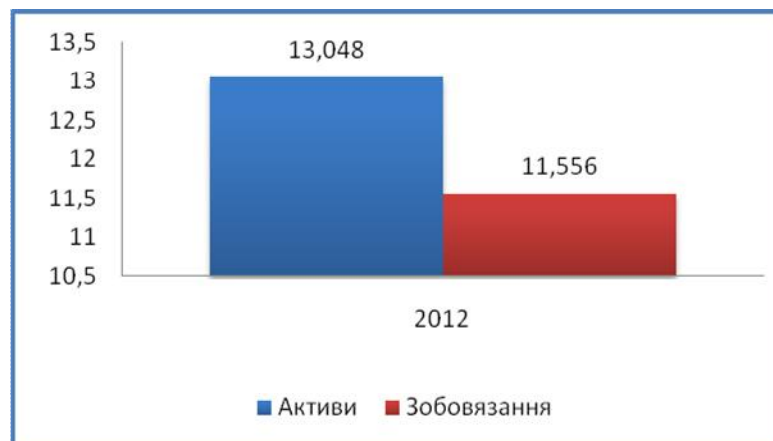

Рис.2.7.Співвідношення активів і зобов'язань всіх комерційних банків у США у 2012 році

У Сполучених Штатах Америки регулятори закрили два банки в штаті Флорида і один - в Міссурі, передає Associated Press. Таким чином, загальне число збанкрутілих банків в США цього року досягло 46.

Що ж стосується банківського сектору Великобританії, то тут слід виділити прибутки найбільших банків Великобританії (Barclays, HSBC, Lloyds Banking Group, RBS і Standard Chartered) від їх основної діяльності в 2012 році збільшилася на 45%, досягнувши 31,5 млрд фунтів [72]. Стягнення за простроченими позиками продовжили знижуватися, а низький рівень процентних ставок дозволив більшості клієнтів заплатити іпотечні кредити і навіть знизити розмір кредитної заборгованості.

У третьому кварталі 2012 року близько 9 тисяч фахівців втратили свою роботу, а також з жовтня по грудень відбулось скорочення ще 3 тисяч осіб. Великі банки заявили про намір провести масштабні скорочення. Звільнення очікуються в таких банківських установах як: Nomura, Credit Suisse, Deutsche Bank і Barclays.

Голова Банку Англії Мервін Кінг, вважає що ймовірність швидкого відновлення банківського сектору значно менша, ніж бачилося раніше. Одна з основних причин - британські банки дуже неохоче кредитують споживачів та компанії. І це незважаючи на те, що британський центробанк щосили намагався вдихнути життя в економіку країни. Так, Банк Англії придбав держоблігацій на 600 млрд доларів, щоб підтримати попит на внутрішньому ринку. Банк також заснував спеціальну схему фінансування кредитування на 127 млрд доларів, яка повинна допомогти комерційним банкам країни активніше кредитувати компанії та домогосподарства. Проте британські фінінститути поводяться дуже обережно, обсяг кредитування ніяк не досягне докризового рівня. Більше того, в деяких сегментах кредитування скорочується. Так, за оцінками Ernst & Young, в нинішньому році кредитування банками малого та середнього бізнесу знизиться на 4,6%, до 684 млрд. доларів. Іпотечне кредитування в Британії до осені 2012 року стало рости, але сукупний його обсяг і раніше на 6% менше, ніж ще рік тому (і на 29% менше, ніж на початку 2008 року).

Єдиний сегмент кредитування, який сьогодні зростає, це незабезпечений споживчий кредит (у вигляді овердрафтів і боргів за кредитними картками). Що залишається складною ситуація на ринку праці змушує багатьох британців знову залазити в борги в надії розплатитися небудь потім. Але найшвидше на цьому ринку діють не банки, а альтернативні фінансові компанії.

На думку більшості британців, банки повинні бути більш платоспроможними, але при цьому їм слід швидко нарощувати кредитування, щоб перезапустити економіку.

Багато в чому така позиція пояснюється відносинами громадян з банками. Більше 90% всіх британців (включаючи старих і дітей) мають банківський рахунок, що помітно вище, ніж у США (74%) і у Франції (72%). 70% британців володіють власними будинками, що означає високу залежність від іпотечних кредитів. При населенні Британії в 62 млн осіб в країні налічується 72 млн поточних рахунків, 65 млн кредитних карт, а середній розмір незабезпеченого споживчого боргу перевищує 7,5 тис. доларів на людину [73].

Мартін Бек (економіст дослідницького центру Capital Economics) вважає, що британський ринок залишається надзвичайно концентрованим і на ньому недостатньо конкуренції [73]. Великі банки диктують свої умови вважаючи, що споживачам не залишиться нічого іншого, як грати за правилами, які встановлюються за фінінститутами. А ці правила стають все менш привабливими через наслідки кризи, адже нове регулювання підвищує вимоги до капіталу банків.

На наш погляд, британський банківський ринок дійсно залишається одним з найбільш концентрованих у світі. На «велику п'ятірку» - Barclays, Santander, HSBC, Королівський банк Шотландії і Lloyds Banking Group (з осені 2008 року в останніх двох в уряді контрольні пакети акцій) - припадає понад 80% поточних рахунків, 67% іпотечних кредитів, 60% персональних кредитів і 70% позик малому і середньому бізнесу.

Надмірна концентрація ринку і незадоволеність клієнтів роботою банків призвели до того, що на фінансовому ринку Британії відбувається своєрідна

революція. З'являються нові способи позичати гроші - не у банків. У нинішніх економічних умовах альтернативні форми фінансової діяльності отримали можливість швидко розвиватися.

Комітет з фінансової політики зробив висновок, що британські банки відчують дефіцит капіталу в розмірі 25 млрд фунтів стерлінгів, який вони повинні ліквідувати до кінця 2013 року за рахунок залучення нових грошових коштів і реструктуризації.

Наглядний орган повідомив, що після уважного вивчення тих способів, якими банки користувалися при оцінці ризиків і розміщення капіталу, з'ясувалося, що банки завищили обсяг своїх капіталів на 52 млрд фунтів. Однак половина цієї суми припадає на банки, які вже мають більше капіталу, ніж необхідно, пише The Financial Times.

Британські регулятори впевнені в тому, що залучення приблизно половини з відсутніх 25 млрд фунтів вже враховано в планах банків на поточний рік - за рахунок відмови від розподілу прибутку, скорочення балансів і зниження бонусних виплат співробітникам.

Значна частина дефіциту капіталу припадає на неблагополучні частково націоналізовані банки Королівського банку Шотландії Group Plc і Lloyds Banking Group Plc.

Активи банківського сектора у Великобританії вирости на 3% до рекордних £ 8,119 млрд. в 2012 році, хоча рентабельність скоротилася приблизно на 10% протягом року.

Банки знизили залежність від оптових ринків для фінансування кредитування, і звузили дефіцит фінансування лише близько 8% кредитів в 2012 році, з 24% на початку кредитної кризи. У той час як нормативні тиску існують, щоб поліпшити позиції капіталу Крім того, банки також намагаються відповісти на заклики до більш кредитування. Банківський сектор Великобританії має менші на проблемні зони, ніж в інших країнах Європи.

Банки Великобританії спостерігали, що співвідношення кредитів до депозитів знижуватися середньому на 4% в 2012 році. З 2009 року депозити

зростали швидше, ніж кредити і банки також скоротили частки позикових коштів до трохи більше 20 разів у 2011 році з більш ніж 40 разів три роки тому. Однак через різні попити, а також питання поставок, доступність кредитів і кредитування залишається обмеженим, як і багато інших країн.

Великобританія займає друге місце за активами банківського сектора в світі після США. Іноземні банки тримають 48% від загального обсягу активів, більш високу частку, ніж у більшості інших великих країн. Великобританія є провідним центром міжнародної банківської справи.

На нашу думку, ці цифри показують позитивний внесок банківського сектору в економіку Великобританії. Чистий експорт склав майже £ 25 млрд. в 2010 році і на частку промисловості припадає близько 5% ВВП. Крім того, банки забезпечують зайнятість більш ніж 454200 чоловік у Великобританії, більш ніж дві третини з яких працюють за межами Лондона .

Комерційні банки Великобританії затвердили майже 80% заявок на кредити або овердрафти від малих підприємств і понад 90% від середнього бізнесу в минулому році, так з 492900 заявок, £ 24,5 млрд нових запозичень було затверджено.

Запозичень на кінець 2012: малі підприємства £ 37.9млрд., середнього бізнесу £ 61.2 млрд.

Витрати по кредитних картах у 2012 році становили 136 млрд фунтів стерлінгів, 2% більше, ніж у 2011 році. Кредитні карти використовуються все частіше для покупки через Інтернет і відкласти оплату покупок в іншому місці. У той час як обсяги використання може рости приблизно на 3% на рік, рівень запозичень відбувався повільніше, ніж зростання інфляції. Це означає, що серед власників карток зменшився апетит до запозичень.

Кредитування фізичних осіб виріс на 1,3 млрд. фунтів у травні 2012 року, порівняно з попереднім шестимісячним середньому 1,4 млрд. фунтів стерлінгів. Дванадцять місяців темп росту був незмінним на рівні 1,0% .У загальному обсязі кредитування, кредитування під заставу житла виросла на £ 0,6 млрд. у порівнянні з попереднім шестимісячним середньому £ 1,0 мільярда. Три місяці в річному

численні зростання знизився на 0,2 процентного пункту до 0,8%, в той час як дванадцять місяців темп росту був незмінним на рівні 0,8% (табл.2.4).

Таблиця 2.4.

Чисте кредитування під заставу житлової нерухомості для фізичних осіб (лютий-травень 2012 року)[3]

	Загалом				Під заставу житлової нерухомості			
	Темпи зростання				Темпи зростання			
	Зміна £ млрд.	1м	3м	% 12м	Зміна £ млрд.	1м	3м	% 12м
01.02.2012	1,4	0,1	1,1	1,0	1,0	0,1	1,1	0,8
01.03.2012	1,7	0,1	1,3	1,0	0,9	0,1	1,1	0,8
01.04.2012	1,4	0,1	1,2	1,0	1,0	0,1	1,0	0,8
01.05.2012	1,3	0,1	1,2	1,0	0,6	0,0	0,8	0,8
Залишок заборгованості	1460,0				252,5			

Всього кредитування фізичних осіб (без обліку студентських позик) знизилось на £ 0,1 млрд. у листопаді, порівняно з попереднім шестимісячним середнім збільшенням £ 0,4 млрд. Дванадцять місяців зростання склало 0,5%

У загальному обсязі кредитування, кредитування під заставу житла знизився на £ 0,2 млрд, в порівнянні з попереднім шестимісячним середнім збільшенням £ 0,3 млрд. Три місяці в річному численні зростання склало без змін на рівні 0,1%, а в дванадцять місяців зростання склало 0,6%.

Валовий кредитування під заставу житла склала £ 12,2 млрд. в травні (табл.2.5), порівняно з попереднім шестимісячним середньому £ 12,4. Погашення травня було 11,7 млрд фунтів стерлінгів, в порівнянні з попереднім шестимісячним середньому £ 11,6 млрд.

Таблиця 2.5

Темпи зростання кредитування під заставу житлової нерухомості для фізичних осіб (лютий-травень 2012 року)

	Під заставу житлової нерухомості	
	Темпи зростання	По гашення
	£ млрд.	£ млрд.
2	л	11

012	лютий	2,2		,5	
	березень	2,5	1	,6	11
	квітень	1,6	1	,4	11
	травень	2,2	1	,7	11
	травень	2,2		,7	

Споживчий кредит збільшився на £ 0,7 млрд. травня (таблиця 2.6), порівняно з попереднім шестимісячним середньому £ 0,4млрд. Дванадцять місяців зростання склало 2,4%. В рамках споживчого кредитування, кредитування кредитних карт збільшилася на £ 0,1 млрд. і за іншими кредитами та авансами збільшилася на £ 0,7 млрд.

Табл.2.6

Динаміка споживчого кредитування У Великобританії (лютий – травень 2012 року)

	Споживче кредитування				Кредитні картки				Інші кредити та аванси			
	Темпи зростання								Темпи зростання			
	Відсоток				Відсоток				Відсоток			
	міна		Відсоток		міна		Відсоток		міна		Відсоток	
млрд	1м	3м	12м	млрд	1м	3м	12м	млрд	1м	3м	12м	
01.02.2012	0,3	0,2	1,1	,1	0,1	-0,1	-0,8	1,7	0,4	0,3	1,8	2,3
01.03.2012	0,3	0,4	2,5	,3	0,2	0,3	0,9	1,9	0,6	0,4	3,2	2,5
01.04.2012	0,3	0,2	2,9	,2	0,1	-0,1	1,4	1,0	0,4	0,3	3,8	2,6
01.05.2012	0,3	0,4	3,7	,4	,1	1,1	1,4	1,1	0,7	0,4	4,5	2,9
Залишок заборгованості	207,5			4,8			152,7					

2.3.Аналіз діяльності ФРС та Банку Англії у 2012 році

Разом активів Федеральної резервної збільшилася до \$ 2,908 трлн. на 31 грудня 2013 року . Збільшення в основному відображає зростання у Федеральний резервний запаси казначейських цінних паперів та агентських MBS в результаті придбання програм, розпочатих у вересні 2012 року і грудні 2012 FOMC зустрічей. Станом на 20 лютого 2013 р., номінальна вартість казначейських

цінних паперів та агентських MBS, що проводяться Федеральним резервним виросла на \$ 70 млрд і \$ 178 млрд відповідно, з кінця червня 2012 року. До складу портфеля цінних паперів Казначейства також змінилися за другу половину 2012 року в результаті продовження МЕР, який був оголошений на засіданні FOMC липня 2012. У рамках цієї програми з липня по грудень, було куплено \$ 267 мільярдів у казначейські цінні папери з рештою строком погашення від 6 до 30 років і продається і не викупується однаково номінальну вартість цінних паперів Казначейства з терміном погашення 3 роки або менше. У результаті, середній термін погашення Treasury Holdings Федеральної резервної системи збільшилася в 1,7 років, протягом другої половини 2012 року і в 2013 році і, станом на лютий 2013 року, склав 10,5 років. Основним елементом зусиль глобальних регулюючих органів, спрямовані на поліпшення регулювання банківської діяльності була розробка реформ капіталу Базель III. У червні 2012 року Федеральна резервна система та інші банківські установи США опублікував пропозицію про внесення поправок до США правила банківського капіталу для реалізації цих реформ. Базель III реформи підвищать кількість капіталу, що має бути проведене в США банківських фірм, поліпшення якості регулятивного капіталу цих фірм, а також зміцнення зважування за ризиком рамках правил американського банку капіталу.

Покращення в офшорних ринках долара США фінансування протягом другої половини 2012 року призвів до зниження в залишилася суми доларів, наданих через тимчасовий ліквідності долара США свопи з іншими центральними банками. Станом на 20 лютого 2013 р., спирається на лінії ліквідності своп склав \$ 5 млрд, порівняно з \$ 27 млрд в кінці червня 2012 року. 13 грудня 2012, Федеральна резервна система оголосила про розширення цих домовленостей по 1 лютого 2014 року.

Що стосується зобов'язань балансу ФРС, депозитах кредитних організацій виросла на \$176 млрд. З червня 2012 року, в той час як Федеральна резервна система банкнот у зверненні зросли на \$ 60 млрд, що відображає високий попит як вдома, так і за кордоном. M2 збільшився в річному численні близько 8

відсотків з червня 2012 року. Holdings M2 активів, у тому числі найбільшим компонентом, рідкі депозитами, залишаються підвищеними щодо того, що можна було б очікувати на основі історичних відносин з номінальних доходів і процентних ставок, ймовірно, через інвесторів продовження перевагу провести безпечні та ліквідні активи.

У рамках своєї поточної програми для забезпечення готовності інструменти для управління запасами, Федеральна резервна система провела серію невеликої вартості зворотного РЕПО операцій з використанням усіх відповідних види забезпечення з розширеним списком контрагентів, а також кілька невеликих вартість викупу угоди з первинних дилерів. У тому ж ключі, Федеральна резервна система продовжує пропонувати невеликі суми строкових вкладів через фонд

FSOC також продовжує робити успіхи у своїй роботі для позначення системно важливих небанківських фінансових компаній для консолідованого нагляду з боку Федеральної резервної системи. Спираючись насамперед на даних із загальнодоступних звітів, FSOC оцінює потенційні системні важливість ряду фірм, які відповідають небанківських кількісні критерії для першої стадії розгляду; на сьогоднішній день він прийшов до висновку, що деякі фірми вимагають подальшого розгляду і просунулася їх третій і останній етап процесу визначення. Тим часом, Міжнародна асоціація органів страхового нагляду, під наглядом Ради з фінансової стабільності, продовжує рухатися вперед з розробки методології визначення глобальних системно значимих страховиків та розробки політичних заходів, які були б застосовні до цих установ.

Крім того, зусилля, спрямовані на підвищення стійкості "тіньової банківської", який відноситься до кредитного посередництва, яке відбувається принаймні частково за межами традиційної банківської системи, тривають. У листопаді 2012 року, FSOC запропонованих рекомендацій для структурних реформ американських фондів грошового ринку, щоб знизити їх уразливість до трас і пом'якшення пов'язаних з ними ризиків для фінансової системи. Інший набір реформ була націлена на triparty РЕПО ринках, у тому числі зусилля Федеральною резервною системою для зменшення уразливості створено велику

кількість внутрішньоденного кредиту, наданого клірингових банків на цих ринках. Міжнародних нормативних групи також вирішення фінансових ризиків стабільності тіньова банківська.

Федеральна резервна система продовжує проводити активну програму досліджень і збору даних, часто в поєднанні з іншими регулюючими органами США та інших країн і керівників, а також на роботу з розвитку бази та інфраструктури для моніторингу ризиків для фінансової стабільності. Він як і раніше регулярно контролювати різні предмети, які вимірюють ключові фінансові вразливостей, таких як важелі, невідповідність термінів, взаємопов'язаність і складність фінансових інститутів, ринків і продуктів. В умовах несприятливих потрясінь, таких вразливостей може призвести до пожежі продажів і циклу негативної зворотного зв'язку з доступності кредитів, що може, в свою чергу, завдати шкоди реальній економіці.

Федеральна резервна система приділяє особливу увагу подіям на найбільших і складних фінансових фірм, використовуючи як інформація, зібрана за допомогою контролю і показники фінансових умов і системних ризиків на фінансових ринках. Було аналізу наслідків для фірм і ринків у результаті триваючого напруги в європейських фінансових ринків, а також ті, які пов'язані з фінансової ситуації в США. Інше питання, що Федеральна резервна система уважно стежить є потенційний стимул для деяких інвесторів та установ брати на себе надмірні ризики - наприклад, за рахунок збільшення кредитного плеча, кредитний ризик, ризик і тривалість - у спробі дотягнутися до виходу на постійній низьких процентних ставок. Крім того, в цьому напрямку триває, і в ФРС і інших країнах, для оцінки та розробки нових макропруденційних інструменти, які могли б допомогти межа будівель системних ризиків або підвищення стійкості фінансових інститутів і ринків потенційних негативних шоків.

Протягом 2012 року ФРС отримала прибутки у сумі \$91 млрд. доларів. 80,5 мільярда доларів ФРС одержала у вигляді процентного доходу за цінними паперами, які розщенні на її балансі. Іншими дохідними операціями були продаж державних облігацій США на відкритому ринку, \$6,1 млрд. принесли спеціальні

структури, які були створені для здійснення кредитування постраждалих від кризи компаній. 88,9 мільярда було перераховано на рахунки Міністерства фінансів США.

Варто зазначити, що 21 грудня 2012 закінчувався 99-річний чарт (оренда грошового верстата) Федеральною резервною системою (ФРС), даний їй в 1913 році Конгресом США, але був успішно продовжений.

У грудні 2012 року Рада керуючих ФР одногосно схвалила запропоновані нормативи, які роблять обов'язковими для іноземних банків, що працюють в США, багато з тих правил, які діють для їхніх американських конкурентів, і зводять нанівець спроби зарубіжних компаній уникнути посилення вимог до капіталу і боргу в США [74].

Зокрема, вони не дають деяким провідним зарубіжним банкам, особливо Deutsche Bank AG і Barclays Plc, уникнути нових вимог у США шляхом реструктуризації.

Згідно із запропонованими принципами, близько 107 іноземних банків - з глобальними активами на суму не менше 50 млрд доларів - будуть порушені даною пропозицією, при цьому найбільш суворі правила застосовуватимуться до 23 банкам, чії активи в США становлять не менше 50 млрд. доларів.

Іноземні банки з активами в США на суму не менше 10 млрд. доларів будуть повинні об'єднати свої підрозділи в США в рамках єдиної банківської холдингової структури, забезпечивши відповідність їх діяльності вимогам закону Додда-Франка.

Закон Додда-Франка, прийнятий у 2010 році, вимагав від ФРС посилити вимоги до капіталу, ліквідності, та іншими параметрами найбільших банків, як іноземних, так і американських. ФРС розробила проект регулювання для американських банків рік тому, проте він ще остаточно не завершений.

Центробанк заявив, що кілька пом'якшить вимоги до 84 іноземним банкам, глобальні активи кожного з яких становлять не менше 50 млрд доларів.

Представники ФРС висловили особливі побоювання відносно залежності іноземних банків від короткострокових джерел фінансування, які можуть

вичерпатися в момент кризи, як це сталося під час фінансової кризи 2008 року, змусивши іноземні банки використовувати дисконтне вікно ФРС та інші екстрені програми [74].

Запропоновані правила можуть скоротити ймовірність того, що операціями зарубіжних банків у США може знадобитися допомога уряду чи материнської компанії, вказали чиновники. Наприклад, від іноземних банків зажадають резервувати кошти або інші високоліквідні активи, щоб фінансувати свої американські операції в моменти стресів незалежно від надходження коштів від материнської компанії.

У 2010 році Deutsche Bank і Barclays вивели значні частини своїх інвестиційно-банківських бізнесів в США з холдингових компаній, що підлягали нагляду з боку ФРС.

Іноземні фінансові компанії, що працюють в США, також повинні будуть виконати багато інших вимоги до капіталу і використанню позикових коштів, що застосовуються до їх американським конкурентам, і провести "стрес-тести", розпочаті в цьому році, щоб оцінити стан американських банків. ФРС пропонує ввести нові правила в дію з 1 липня 2015 року.

Голосування ФРС відкрило 90-денний період коментарів, і представники фінансової сфери очікують, що закордонні банки будуть активно заперечувати, можливо, вдавшись до допомоги своїх урядів для критики пропозицій.

Банки США стурбовані впливом, який пропозиції ФРС можуть надати на їхні закордонні операції, зазначила Бет Кнікербокер, віце-президент і старший радник Асоціації американських банків. Зарубіжні регулятори можуть ввести відповідні специфічні вимоги до американським банкам або інші заходи, що збільшують вартість ведення бізнесу, додала вона.

Центробанк США обговорив свої пропозиції з іншими іноземними регуляторами, і вважає, що ризик відповідь заходів є керованим, заявили журналістам в п'ятницю представники ФРС. Крім того, за кордоном банки США найбільш широко представлені у Великобританії, яка вже зробила кроки в аналогічному напрямку.

Станом на 31.12.2012 активи Банку Англії становлять £ 410 млрд., зобов'язання - £405 млрд[74]. У червні 2013 обов'язки голови Банку Англії буде виконувати Марк Карни, діючим головою є Мервін Кінг.

Банк Англії, як очікується, залишить розмір програми стимулювання без зміни на тлі ознак того, що економіка продовжила зростання в другому кварталі, хоча і більш помірними темпами. Економісти очікують, що Комітет з грошової політики центрального банку збереже базову процентну ставку на рівні 0,5% і розмір своєї програми купівлі активів на рівні 375 млрд фунтів стерлінгів.

Активність в домінуючому секторі послуг у квітні виросла до найвищого рівня з серпня 2012 року. Подібні дослідження показали, що виробництво та будівельна діяльність також покращилися.

На думку економістів, поєднання перспективних сигналів про зростання і постійно високий рівень інфляції повинен утримати Банк Англії від будь-яких змін [75]. Річний рівень інфляції склав 2,8% у березні і, незважаючи на деяке ослаблення інфляційного тиску завдяки цінам на сировинні товари, як очікується, залишаться на рівні вище 2% цільової Банку Англії, на частину року.

Нагадаємо, що центральний банк санкціонував збільшення покупок активів або кількісне пом'якшення, в липні. Чиновники Банку Англії в останні місяці зосередили свої зусилля на поліпшенні кредитування, особливо в малому бізнесі.

Програма кредитування Фінансування Схема (FLS), оголошена 9 місяців тому з метою підтримки економіки країни, триватиме до січня 2015 року. В уряді країни відзначають, що в період з моменту запуску FLS по грудень 2012 року в рамках програми були видані кредити на 13,8 млрд фунтів стерлінгів (\$ 21 млрд), а вартість запозичення скоротилася приблизно на 100 базисних пунктів.

Джордж Осборн (міністр фінансів Великобританії) вважає, це велика підтримка невеликим і середнім за розміром компаніям, які складають основу британської економіки [77]. За рахунок продовження малий та середній бізнесу ще більше будуть розвиватись, щозможе повною мірою зіграти свою роль у створенні нових робочих місць.

Загальний обсяг програми FLS залежить від обсягів кредитування банків і не має верхнього ліміту. Небанківські кредитори, включаючи спеціалізовані фінансові компанії, які також є джерелом кредитів для малого бізнесу, теж отримають доступ до програми.

FLS була вперше оголошена у червні минулого року Джорджем Осборном і главою Банку Англії Мервін Кінг, а почала свою дію в серпні 2012 року. Вона дозволяє банкам запозичувати у Банку Англії казначейські векселі для фінансування кредитування. У рамках початкового плану у банків було 18 місяців на використання програми і чотири роки на погашення запозичень.

Продовження FLS дасть британським банкам можливість отримати наступного року доступ до запозичень з розрахунку 10 фунтів на кожен 1 фунт, виданий в кредит малому бізнесу в 2013 році, відзначається в повідомленні мінфіну.

У разі якщо вони відтягнуть видачу кредитів до наступного року, обсяг їх пільгових запозичень буде зменшено до 5 фунтів з 1 фунта.

У 2012 році суд Банку Англії заустив процедуру складання оглядів щодо кількох областей діяльності Банку з моменту початку фінансової кризи. Огляди, які проведуть незалежні експерти, будуть охоплювати надання надзвичайної допомоги ліквідності в 2008 -2009 рр., Діяльність банку для забезпечення ліквідності банківської системи в цілому і прогнозування можливостей Комітету з грошової політики.

Огляди будуть звертати пильну увагу на найбільш інтенсивний період фінансової кризи в 2008-2009 роках, який включав крах Lehman Brothers у США у вересні 2008 року, рекапіталізацію найбільших банків Великобританії і глибоку глобальну рецесію.

Значимо, що голова Банку Англії Мервін Кінг пручався заклинам до оцінки діяльності Банку в період фінансової кризи, незважаючи на проведення оглядів діяльності під час кредитної кризи Управління з фінансових послуг і Казначейства Великобританії.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

За результатами розгляду основних питань розділу 2 «Сучасні банківські системи США та Великобританії» зроблено наступні узагальнюючі висновки.

В банківському секторі США сформувалась трійка банків величина активів, яких суттєво перевищує розміри інших банків. Таким банками є:

- 1) JPMorgan, активи - 2,290 трлн.;
- 2) Bank of America, активи - 2,162 трлн.
- 3) Citigroup, активи - 1,916 трлн.

На кінець 2012 року прибутки JPMorgan становили \$ 21,3 млрд, Bank of America отримав \$4,188 млрд. прибутку, Citigroup - \$7,54 млрд.

У 2012 році загальна величина сукупних активів банків у США становила \$ 13 391 трильйонів , що на \$740 млрд. більше ніж у 2011 році (\$12,640 трильйонів). 2012 рік був надзвичайно успішним для американських банків, яскравим прикладом цього є прибутки, які вони одержали у цьому році. Загалом банківські установи США заробили 141 млрд. доларів, це на 22, 9 млрд. доларів більше, ніж у 2011 році. Варто зауважити, що цей прибуток є найбільшим за останніх шість років.

Проте, на думку провідних економістів , головною проблемою, з якою може зіштовхнутись банківський сектор США є висока ймовірність секвестру бюджету,

як наслідок може настати рецесія і відповідно попиту на банківські послуги суттєво знизиться.

Головними факторами такої прибутковості американських банків є:

- активна кредитна діяльність;
- суттєве скорочення вкладів у страхові та антикризові фонди;
- зростання сервісних зборів;
- скорочення персоналу

У Великобританії найбільшими банками є: 1) HSBC Holdings, активи - \$2,693 трлн., 2) Barclays, активи - \$2,420 трлн., 3) Royal Bank of Scotland Group, активи - \$2,131 трлн.

У третьому кварталі 2012 року близько 9 тисяч фахівців втратили свою роботу, а також з жовтня по грудень відбулось скорочення ще 3 тисяч осіб. У наступних раках найбільші банківські установи Великобританії також планують проводити масштабні звільнення працівників.

У 2012 році британські та американські банки були у центрі скандалів, зокрема з маніпуляціями міжбанківської ставки кредитування – LIBOR. Банки сплатили відповідні штрафи за порушенням.

Загалом у банківських секторах США та Великобританії спостеріглося зростання видачі кредитів та депозитів, активи всіх банків також відповідно зросли, поступово відновлюється іпотечне кредитування, набирає обертів споживче та кредити для бізнесу. Варто зауважити, що у 2012 році ставки по іпотечному кредитуванню у США опустились до найнижчого рівня за останніх тридцять років - 3,36%. Також було спрощено умови для отримання цих кредитів, але тільки для високонадійних клієнтів та підприємств.

Федеральна резервна система продовжує проводити активну програму досліджень і збору даних, часто в поєднанні з іншими регулюючими органами США та інших країн і керівників, а також на роботу з розвитку бази та інфраструктури для моніторингу ризиків для фінансової стабільності.

Банк Англії, як очікується, залишить розмір програми стимулювання без зміни на тлі ознак того, що економіка продовжила зростання в другому кварталі, хоча і більш помірними темпами. Економісти очікують, що Комітет з грошової політики центрального банку збереже базову процентну ставку на рівні 0,5% і розмір своєї програми купівлі активів на рівні 375 млрд фунтів стерлінгів.

РОЗДІЛ 3

Шляхи та перспективи розвитку банківських систем США та Великобританії

1.Перспективи банківських систем США та Великобританії у найближчих роках

Тенденції і перспективи розвитку банківського сектора США та Великобританії на сучасному етапі визначаються впливом наступних факторів:

- негативний вплив світової кризи;
- короткострокові заходи влади по подоланню кризових явищ;
- інституційні зміни, що мають значення усередньостроковій і довгостроковій перспективі;
- структурні зміни в банківському секторі як результат адаптації до мінливої макроекономічної і інституцій-нальної середовищі.

Розглянемо вплив цих факторів на ключові показники діяльності банківського сектора: величину і достатність капіталу, якість і структуру активів, прибутковість і ліквідність, корпоративне управління, регулятивні норми.

Величина, якість і достатність капіталу. В даний час втрати внаслідок знецінення і списання активів, збитки від поточної діяльності надають негативний вплив на величину капіталу кредитних організацій, приводячи навіть до того, що сукупний капітал банківського сектора деяких країн, наприклад, Греції

стає негативним. У той же час монетарні влади, прагнучи відновити нормальне функціонування банківських систем, роблять зусилля по їх рекапіталізації, причому нерідко відбувається націоналізація окремих кредитних інститутів. Програми з рекапіталізації банківського сектора здійснюються в Австрії (вартість - 15 млрд євро, націоналізований Банк Медічі AG), Великобританії (500 млрд фунтів стерлінгів і націоналізація 8 великих банків, у тому числі таких гігантів, як Королівський банк Шотландії), Німеччини (націоналізація Нуро Real Estate), Італії (12 млрд євро), Китаї (20 млрд дол. З метою рекапіталізації банку Agricultural Китай), Португалії (4 млрд євро і націоналізація Banco Português de Negócios), Франції (40 млрд євро), Швейцарії (5,2 млрд дол. для рекапіталізації банку UBS).

Програми з рекапіталізації банківського сектора в сукупності з іншими заходами підтримки, а також деякі позитивні зміни у макроекономічній кон'юктурі дозволили багатьом країнам не тільки восповнити втрати капіталу банків, а й забезпечити його зростання. Так, наприклад, у провідній світовій економіці США у останні роки, незважаючи на кризу, спостерігається стійке зростання як капіталу першого рівня банківського сектора, так і власних коштів у цілому активні заходи по зміцненню капітальної бази банківського сектора робилися не тільки в розвинутих, але і в країнах, що розвиваються з перехідною еконо- Мікою. причому важливими джерелами зростання власних коштів були різні форми участі держави в капіталі банків: субординовані кредити, передо- ставлять монетарною владою кредитним організаціям, пряма участь державних інституцій у капіталі, тимчасова націоналізація деяких банків.

У США в 2010 р. був прийнятий закон Додда - Френка, передбачає регулювання ринку деривативів. Серед інших важливих новацій Базеля III, впливаю- щих на ситуацію в банківському секторі, можна відзначити спеціальні вимоги до структури і величиною активів банків, правила регулювання присвоєння кредитних рейтингів. В даний час в банках відбуваються значноюві зміни в організаційній структурі, системі управління та матеріального заохочення. организационная структура банку, що склалася в період фінансової буму, що

припускала домінування інвестиційних фінансових підрозділів, орієнтацію на краткосрочну прибуток, тісний взаємозв'язок зі сторонніми структурами, залученими у фінансові спекуляції, ослаблення традиційних напрямків банківської діяльності, не відповідає змінній макроекономічній ситуації. Багато банків змушені скорочувати інвестиційно-фінансовий бізнес і значна кількість персоналу. Все більша увага приділяється побудові в банках реально функціонуючих систем управління ризиками, ефективності діяльності служб внутрішнього контролю. У перспективі банки будуть ставати знову більшою мірою кредитними інститутами. Серйозні зміни відбуваються і в системі оплати праці: спостерігається відмова від негайних надвисоких бонусів, посилення зв'язку матеріального стимулювання з довгостроковими результатами розвитку. У цілому зміни, що відбуваються у світовому банському секторі переслідують мету інтегрувати його в мінливу макроекономічну ситуацію, зробити його стійкішим до можливих негативних впливів макроекономічного чи політичного характеру.

Контроль за емісією резервної валюти дає їм щонайпотужнішу конкурентну перевагу в боротьбі за інвестиції і ринок страхування. Адже їх послуги, очевидно, обходитимуться дешевше, що дозволить привернути набагато більші грошові кошти. Контроль за інвестиціями дозволяє управляти системами венчурного фінансування. Уолл-стріт хотів би зберегти цю владу.

Проте, долар є не тільки резервною, але і національною валютою США. Величезні рентні доходи від інвестицій знищили трудову Америку і привели до немислимого зростання чисельності паразитичних верств населення. Тільки суворі трудова етика, напевно одна з найсуворіших в світі, ще не дозволила США перетворитися на Рим епохи занепаду.

Що проводиться в інших країнах по монетаристским| лекалах політика привела до різкого скорочення соціальних витрат, стиснення сукупного попиту. Отримані завдяки низьким податкам і розвиненій системі офшорів надприбутка вивозяться за рубіж, приводячи до жахливого розбухання спекулятивного капіталу.

Кризу американської економіки і зростання боргів поставив долар під загрозу, а з ним і джерело влади уолл-стріту. Почався пошук шляхів виходу з цієї кризи. Уолл-стріт була готова пожертвувати економікою США ради порятунку долара, залишити США наодинці з їх боргами. Але все таки перемогла точка зору, що більш відповідає національним інтересам, оскільки без сильної армії і флоту резервна валюта існувати не може.

Небажання перекладати тяжкість реформи світової фінансової системи на США означає, що долар знецінюватиметься. В світі вже склалося щонайпотужніше лобі на підтримку долара. Всі країни, чії економіки орієнтовані на експорт і чий внутрішній ринок нерозвинений, вимушені підтримувати долар, бо його криза - це криза міжнародної торгівлі і міжнародного розподілу праці. Головним покупцем доларів сьогодні є центральні банки країн що поставили на розвиток експорту - Японія, Китай, Арабські Емірати.

Країни-експортери готові на жертви. Проте США до цих пір не обнародували план, з якого було б ясно, як довго продовжуватиметься таке положення і скільки доведеться платити. А це робить політику центральних банків експортерів безперспективною.

Десятки мільйонів бізнесменів в сотнях мільйонів контрактів сьогодні шукають шляхи захисту свого капіталу і прибутків від знецінення долара і прив'язаних до нього валют і активів. Глобалізація і розвиток ринку деривативів дають їм нові, ще 10-15 років назад небачені можливості. Бізнесмени захищаються від знецінення валюти традиційними способами

Перший і другий пункти означають масове витіснення долара з системи розрахунків, але важливіше третій. Поняття "хеджування" означає наступне. Перш за все, починається масова скупка ф'ючерсів, термінових контрактів, на наймасовіші біржові товари. Це породжує різке зростання цін на них, що перевищує економічно обгрунтовані розміри, а потім перевиробництво з подальшим обвальним падінням цін. Саме це зараз спостерігається на ринку нафти.

Розміри деривативів| вирости навіть не в сотні, в тисячі разів в порівнянні з 1970-ми роками, досягнувши десь 150 трильйонів доларів. З 1991 по 2002 рік деривативні| позиції банківської системи США збільшилися з 10 до 60 трильйонів доларів. Більше всього розповсюдилося хеджування ризику процентної ставки - універсального, інтегрального показника, що відображає ціну грошей, попит на гроші, пропозицію грошей грошово-кредитною системою.

У результаті в глобальній економіці, в світі деривативів| роль долара слабіє. Стихійно тисячами контрактів найбільших банків створюється нова резервна валюта, як похідна національних валют. Якщо цей процес буде завершений, то перемога фінансового капіталізму стане повною і остаточною. Очевидно вже, що вже є країни і валюти, які братимуть участь в створенні такої системи, крім США. Це Європа (євро), Китай (юань), Японія (ієна), Швейцарія (франк).

У ФРС є лише два шляхи: укріплювати долар, не допускаючи його витіснення системою деривативів, або відмовитися від ролі долара, як світова резервна валюта. У разі реалізації другого варіанту, банки і страхові компанії США на рівних конкуруватимуть з європейськими, японськими, китайськими фінансистами. Проте це для них означає катастрофу, оскільки вони дуже "зажиріли", дуже звикли до надприбутків.

Реформа фінансової системи назріла, і різні президенти лише по-різному ставитимуть акценти. Вирішення проблеми виглядає простим: розділити долар на внутрішній і зовнішній. Тоді внутрішній долар знецінюватиметься, як і його конкуренти. А ось зовнішній долар буде міцним і стабільним.

Але залишається проблема зовнішніх боргів США. Уолл-стріту важливо зберегти свої доходи, зберегти довіру до фінансової системи США. Їй потрібний міцний долар, до якого б випробовували довіру іноземні фінансисти.

Національній буржуазії США важливо зберегти внутрішній ринок, тобто робочі місця і доходи американців. Але якщо на бюджет США будуть повішені величезні витрати по обслуговуванню внутрішнього і зовнішнього боргу США, то населення зубожіє . Політика чистого республіканця проста і зрозуміла. Довгі

списати по максимуму. А в світі повинен бути такий хаос, щоб інвестори йшли на уолл-стріті просто від відчаю.

В останні місяці 2009 було зафіксовано значне падіння курсу американського долара по відношенню до інших провідних валют світу, що породило сумніви в його статусі як провідної світової резервної валюти. Так, курс долара впав по відношенню до євро до рівня 1,5, що є найнижчою позначкою за останні 14 місяців.

Незважаючи на проблеми, що зберігаються на кредитному ринку, багато даних, що відображають довіру на ринку, покращились, а темпи відновлення економіки США значно перевищують прогнози.

Світова фінансова криза, яка вдарила по світу восени 2008 року, вплинула на всі без винятку країни. Майже всі одностайно почали звинувачувати США в тому, що фінансова політика цієї країни призвела до таких важких наслідків. Так, саме США запропонували світові фінансову модель, яка по суті є пірамідою (згадайте МММ). А така система рано чи пізно має якщо не обвалитись, то принаймні перейти в стадію корекції, що ми зараз і спостерігаємо. Проте, до кризи ніхто не висловився і не запропонував альтернативну фінансову модель розвитку. Всіх все задовільняло. Тепер же піднімають багато галасу, що щось треба змінювати. Але зараз не про те, хто винен у кризі.

З розвитком кризових явищ у світових фінансах восени-взимку 2008-2009 років такі країни як Росія та Китай все частіше почали висловлюватись за запровадження альтернативної світової фінансової системи та за заміну долара як єдиної резервної валюти. До цих кроків їх спонукало, звичайно, не бажання допомогти всьому людству, а спроба позбавити Сполучені Штати Америки світового лідерства. А це лідерство тримається зокрема на доларі як міжнародній валюті[4].

Проте, ті ж Росія та Китай прекрасно розуміють, що позбавитись долара буде не так вже і просто. А це тому, що резерви цих країн накопичені саме в американській валюті. Просто так знецінити долар, щоб знищити економіку США, вони звичайно зможуть. Але це буде крах не тільки Сполучених Штатів,

але й всього світу. І наслідки будуть мабуть не меншими, ніж вони були б в результаті ядерної війни, я не перебільшую. Тому ніхто не піде на обвал долара або на його різку заміну.

Китай вже зрозумів цю проблему і нещодавно оголосив свою стратегію на скупівлю світових родовищ корисних копалин. Тобто він намагається замінити свої резерви з папірців та віртуальних грошей на цілком реальні та в майбутньому ще більш дорогоцінні природні ресурси. Росія поки що якихось реальних кроків, щоб позбавитись долара, не робить.

Що ж нам чекати у майбутньому від долара? Чи знецінюватиметься він? Я думаю що ні, принаймні найближчими роками.

Президент США Барак Обама зі своєю адміністрацією виступають за концепцію „сильного долара”. Вони розуміють, що сильний та надійний долар – це фундамент їх світового лідерства, а тому будуть робити все, щоб „зелений” залишився як і зараз міжнародною резервною валютою.

Так, інші країни намагатимуться замінити долар, зокрема євро та юанем, чи може якимись новими міжнародними валютами, але це не робиться за рік чи два, долр при цьому нікуди не подінеться.

Сьогодні і навіть у середньостроковій перспективі не видно альтернативи долару як світовій (резервній) валюті, причому валюті сильній. На це вказують дві обставини

Перша - фінансові ринки країни. Розвиненість, глибина і відкритість національних ринків визначають їхній вплив на міжнародні фінанси. Нью-Йорк та Лондон були і залишаються барометрами фінансової активності у світі.

Очевидно, у найближчому майбутньому ні Франкфурт, ні Париж, ні Токіо не зможуть вийти на такий же рівень ділової активності.

У 2006 році у США почалася фінансова криза з обвалу іпотечного ринку. Його головною причиною стало зростання неповернень іпотечних кредитів неблагонадійними позичальниками. Вже на весні 2007 року криза почала здобувати міжнародних масштабів. Влітку 2007 року понад 100 компаній оголосили про свою неплатоспроможність. Центробанки провідних країн світу

почали вливати у свої фінансові системи десятки та сотні мільярдів доларів. У травні 2008 року в результаті кризи припинив існування один з найбільших інвестиційних банків США Bear Stearns, що мав масштабні вкладення у боргові зобов'язання. Поглинання останнього банком JP Morgan було підтримано урядовими гарантіями США.

Вже у вересні Міністерство фінансів США взяло на себе керування двома найбільшими фінансовими інститутами країни Fannie Mae і Freddie Mac, які нещодавно мали найкращі котирування. Через ці дві структури фінансувалося близько 70 % всіх угод по іпотеці у США. Таким чином, з п'яти найбільших приватних інвестиційних банків США залишилося тільки два - Golden Sachs і Morgan Stanley. Рішенням уряду США вони були перетворені в банківські холдинги.

Тим самим у рамках екстрених та безпрецедентних заходів по стабілізації американського фінансового ринку уряд США закінчив структурну ліквідацію приватної банківської інвестиційної системи Wall Street у тій формі, у якій вона існувала 75 років. Банківські злиття перекинулися і у Британію. Рішення про злиття прийняли два найстаріших британських банки. Найбільший тримач чекових рахунків Lloyds TSB прийняв рішення про придбання іпотечного кредитора HBOS за 21,8 млрд. дол. У результаті злиття з'явився найбільший банк, що займає 28% іпотечного ринку і депозитів. Щоб не повторилася ситуація з націоналізацією Northern Rock, британські чиновники навіть закрили очі на антимонопольне законодавство. 16 вересня консорціум з 10 американських і європейських банків прийняв рішення створити загальний фонд (подушку безпеки) у розмірі 70 млрд. дол. для надання допомоги меншим за розміром фінансовим інститутам і мінімізувати наслідки від банкрутства Lehman Brothers

Друга обставина - довіра до валюти. Тільки стабільне економічне зростання, політична єдність і висока привабливість активів створюють впевненість у надійності валюти у довгостроковій перспективі.

Однак підсумки попередніх референдумів щодо конституції ЄС і протиріччя у виробленні антикризової політики у Європі вказують на відсутність

зазначених вимог, а тому не дозволяють розглядати євро у якості наступника долара навіть у середньостроковій перспективі.

Таким чином, послаблення долара може стати для США фактором зменшення внутрішніх дисбалансів. Але це означає, що світ втрачає центри фінансової привабливості, наслідком чого настане зростання міжнародних дисбалансів і збільшення невизначеності, зокрема, для цінових орієнтирів.

Із зростанням попиту на мобільні та соціальні медіа, банки мають можливість поліпшення їх взаємодії з клієнтами. Багато банків вже зрозуміли, що соціальні медіа виходить за рамки просто мають присутність на Twitter або Facebook. Потенціал для соціальних медіа винятково важлива, адже він може

1. Вивести голос клієнтів і визначити їх потреби.
2. Допомога банків створюють продукти і рішення, які безпосередньо задоволення цих потреб.
3. служити ефективним каналом продажів для досягнення широкого або цільової клієнтської бази і надання індивідуальних пропозицій.

Враховуючи потенціал для підвищення маркетингу і зусилля з розробки продуктів, багато банки розглядають соціальні медіа в якості невід'ємної частини їх взаємовідносин з клієнтами управління зусиллями. Але перш, ніж банкам ініціювати будь ключові соціальні ініціативи ЗМІ, то вони повинні спочатку узгодити свої соціальні медіа-стратегії з конкретними цілями бізнесу.

Соціальні медіа можуть допомогти банкам підвищити їх імідж і вартість, зменшити обслуговування і маркетингові витрати, зростають їхні доходи, а також підтримку проектування і розробки інноваційних продуктів.

Зменшіть обслуговування і витрати на маркетинг: Соціальні медіа буде підтримувати банки в зниженні обслуговування клієнтів і витрати на маркетинг. Банки можуть використовувати соціальні ЗМІ, щоб забезпечити швидкі рішення на запити клієнтів, розсилки повідомлень і оповіщень, почати форумах вирівнюється по конкретних сегментах клієнтів, і спілкуйтеся маркетингової діяльності / позиціонування бренду.

Збільшення доходів: соціальні медіа має потенціал, щоб допомогти банкам збільшити їх верхньої лінії. В інших галузях ми бачили їх обсяги продажів зростають за допомогою певної соціальні медіа-стратегії. Підтримка інноваційних продуктів: Соціальні медіа надає платформу для банків краще зрозуміти специфічні потреби своїх клієнтів і розробити інноваційні користувальницьких продуктів для них.

3.2 Шляхи зміцнення банківських систем США та Великобританії

На нашу думку, стабільність діяльності та надійність комерційних банків США та Великобританії залежить значною мірою від зростання та відновлення економіки країн в цілому. Великі сподівання покликанні на діяльність головних контролюючих органів банківського сектору та центральних банків країн (Федеральна резервна система у США та Банк Англії у Великобританії) та керівних структур провідних банків.

Щоб підвищити ефективність діяльності банківських установ в США та у Великобританії потрібно здійснювати реформи, які б сприяли підвищенню банківської конкуренції та створювали б нові робочі місця для населення. Адаже останніми роками, особливо під час кризи, спостерігалася тенденція до звільнення персоналу, значною мірою це стосується найбільших банків США.

Бен Бернеке вважає, що економіка США ще не відновила повністю від фінансової кризи, тому регулюючі органи мають і надалі повинні розробляти методи для зміцнення банківської системи [78]. Також голова ФРС зазначає, регулярно будуть проводитись банківські стрес-тести і зосередив увагу на значенні стандартів «Базеля III». Варто зауважити, що введення цих стандартів буде здійснюватись поступово, починаючи з 1 січня 2013 року. Повністю ввести «Базель III» планується до 2019 року.

Річард Фішер (президент Федерального резервного банку Далласа) вважає, що необхідно провести розділ найбільших банківських установ у США,

перетворивши їх декілька банків, і тим самим покінчити з переконанням, що великі банки не можуть збанкрутувати, оскільки їх підтримає ФРС.

Активи таких великих банків мають становити не менше 250 мільярдів доларів. Фішер звернув уваги на дванадцять схожих банків у США, серед яких: JPMorgan Chase, Morgan Stanley, Citigroup, Goldman Sachs і Bank of America. На цих дванадцять банків припадає біля 69% від всіх банківських активів США. Слід зауважити, що цьому в країні налічується 5,5 тис. банківських установ активами яких становлять до \$10 млрд. та близько 70 комерційних банків з активами від 10 до \$250 млрд.

Впровадження будь-яких реформ банківського сектора потребує значних зусиль з боку федеральних органів влади. Фінансову допомогу, яка надавалась банкам майже неможливо повернути. Тому, нам потрібно щоб контролюючі органи використовували державне втручання мінімально можливо, щоб відновити конкурентне поле.

Фінансова криза продемонструвала необхідність нового підходу до фінансового регулювання у Великобританії. Основні реформи вже в стадії реалізації і націлені на створення у Великобританії системи регулювання, яка буде більш сфокусована на питаннях забезпечення фінансової стабільності.

Закон про фінансові послуги (2012) (Закон Фінансові послуги (2012)) засновує незалежний Комітет з фінансової політики (фінансова політика комітету (FPC)) в рамках Банку Англії, а Управління з фінансового регулювання і нагляду Великобританії (Financial Services Authority - (FSA)) припинить існування в своєму нинішньому вигляді з передачею своїх функцій двом новим органам:

- 1) Управління пруденційного регулювання (пруденційного регулювання (PRA)) буде частиною Банку Англії, сфокусованої на питаннях пруденційного нагляду;
- 2) Управління з контролю за дотриманням правил (норм) поведінки на фінансових ринках (Фінансова поведінки (FCA)), будучи самостійним

органом, відповідатиме за дотримання правових норм у бізнесі та на ринках.

У рамках реформування відповідальність за нагляд за інфраструктурою фінансового ринку передається Банку Англії. Реформа набуває чинності 1 квітня 2013 року.

З 1 квітня 2013 Управління пруденційного регулювання (АРП) буде відповідати за пруденційного регулювання і нагляд за банками, будівельними товариствами, кредитними спілками, страховиками і великими інвестиційними фірмами. У загальній складності PRA буде регулювати діяльність близько 1700 фінансових компаній. Роль PRA визначена двома завданнями - сприяти безпеці та стійкості цих компаній, а стосовно до страховиків ще і сприяти забезпеченню відповідного рівня захисту власників полісів.

При реалізації поставлених завдань PRA буде сфокусована на збитку, який вищезазначені компанії можуть завдати стабільності фінансової системи Великобританії.

Стабільна фінансова система, в якій фірми продовжують надавати критично важливі фінансові послуги, є умовою здорового і успішного економіки. PRA готуватиме прогностні оцінки ризиків для реалізації встановлених законом завдань, які можуть виходити від цих компаній. Ті установи та проблеми, які представлятимуть підвищений ризик для стабільності фінансової системи, будуть у фокусі роботи АФР.

PRA створена згідно Закону про фінансові послуги (2012) і стане частиною Банку Англії. Вона буде тісно співпрацювати з іншими підрозділами Банку, включаючи Комітет з фінансової політики та Відділ по спеціальних питань врегулювання (Спеціальна група дозвіл).

PRA працюватиме поряд з FCA, тим самим формуючи у Великобританії структуру регулювання з «двома центрами».

FCA буде окремим самостійним закладом, а не частиною Банку Англії. FCA буде відповідати за сприяння ефективній конкуренції, гарантуючи нормальне

функціонування відповідних ринків, а також за регулювання діяльності всіх фірм у сфері фінансових послуг.

Ця діяльність включає попередження ринкових правопорушень та гарантії споживачам справедливих умов отримання послуг від фінансових компаній.

FCA здійснюватиме пруденційного регулювання тих фірм, що надають фінансові послуги, які не перебувають під наглядом PRA, зокрема керуючих активами та незалежних фінансових консультантів.

До 1 квітня 2013 FCA буде відповідати за пруденційного і регулювання у Великобританії.

Отже, від правильного вибору стратегії і тактики банківської діяльності, ефективного використання наявних фінансових ресурсів, умілого застосування інноваційних технологій залежить майбутній успішний розвиток фінансових інститутів сучасного глобалізованого світу. І провідна роль належить саме інформаційно-комунікаційним технологіям. Виявлено основні риси прояву процесів фінансової лихви два найбільших банки США – Lehman Brothers та Merrill Lynch, який був придбаний Bank of America. З метою подолання кризи на фінансовому та фондовому ринках країни уряд США вжив безпрецедентних заходів, включаючи радикальні (неринкові) методи регулювання фінансового сектору, спрямовані на стабілізацію американської фінансово-банківської сфери, повернення впевненості кредиторам та інвесторам, захист громадян від втрати заощаджень. Згідно із затвердженим “планом порятунку”, уряд США 14.10.2008 р. оголосив про виділення 250 млрд дол. США на стабілізацію фінансової системи, з яких 125 млрд було спрямовано на купівлю часток дев’яти найбільших американських банків. Значне поглиблення фінансової кризи негативно вплинуло на реальну економіку, насамперед, на банківський сектор. Відбулося значне падіння ВВП та зростання безробіття в більшості країн світу. Серед найпоширеніших антикризових заходів, яких вживали уряди США та Великобританії, потрібно виділити такі:

- часткову націоналізацію комерційних банків з одночасним посиленням державного контролю за їхньою діяльністю;
- надання банкам державних гарантій за зарубіжними позиками в іноземній валюті;
- зобов'язання банків, яким була надана державна допомога, у пріоритетному порядку кредитувати стратегічні галузі економіки;
- мобілізацію заощаджень населення та повернення довіри до банківської системи.

Будь-які зрушення у фінансових відносинах були зумовлені законодавчо-інституційними перетвореннями в банківській діяльності, які формувалися в процесі історичного розвитку. Тому кожна із цих країн має свій особливий досвід здійснення інституційних реформ, який міг би стати корисним для вдосконалення вітчизняної банківської системи.

Однією з проблем, що уповільнює відновлення банківського сектору Великобританії є криза в багатьох країнах Єврозони, зокрема в Греції та Іспанії. На нашу думку, поки не вирішаться питання щодо проблемних країн ЄС, до того часу спостерігатиметься невизначеність у стабільності та розвитку банківського сектору Великобританії.

У наш час ведеться активна робота у сфері стандартизації та уніфікації національних законів про діяльність банків, здійснювана в повній відповідності з затвердженими світовими стандартами в банківській діяльності. На міжнародному рівні розробляються єдині стандарти і критерії в оцінці та аналізі фінансово-економічного стану комерційних банків органами банківського нагляду, відповідних прийнятим Базельським угодами. Ведеться активна діяльність, спрямована на утворення єдиної структури регулювання та управління банківською діяльністю у вигляді єдиного «Світового Банку», необхідність якого визнається провідними експертами світу. Прообразом «Світового Банку» в сьогоdnішній час є Європейський центральний банк (Європейський центральний банк), утворений 1 червня 1998, і головний офіс якого знаходиться у Франкфурті-

на-Майні. Освіта банку було обумовлено активно ведуться у Європі процесом інтеграції.

Вищеперелічені тенденції в розвитку глобальної банківської системи були сформовані в основному в останні десятиліття XX століття і продовжують діяти і в наш час. Для того щоб зробити правильну оцінку перспектив розвитку сучасної глобальної банківської системи надзвичайно важливо брати до уваги не тільки лише сформовані тенденції, а й знову утворюються. Багато провідні експерти з різних країн визнають, що економіка XXI століття - це «нова реальність», основними критеріями якої є інноваційні перетворення в сфері інформаційних технологій і систем комунікацій, а також прогресивні розробки у фінансовій діяльності.

Однією з найважливіших тенденцій у розвитку світової банківської системи є мініатюризація банків. У результаті значних поглинань і злиттів, що відбулися в 1980-1990-ті роки, у структурі світової банківської системи відбулися серйозні зміни. Сучасний банк, успішно здійснює свою діяльність на фінансовому ринку - це найбільший гравець в міжнародному масштабі. Це банк, що має розвинену мережу своїх філій як усередині країни, так і по всьому світу. Це банк, який надає надзвичайно широкий спектр послуг, обслуговуючий як приватних осіб, так і активно провідний інвестиційну діяльність. За прогнозами аналітиків процес злиття банків буде активно тривати протягом найближчих десятиліть.

Також однією з негативних тенденцій, яка спостерігалась у 2012 році були масові судові справи, стовно махінацій найбільших банків Великобританії та США. Це в свою чергу зумовило пониження на рівеня довіри з боку населення до цих банків.

Британська банківська система має створити “подушку безпеки” в розмірі не менше 10% для невідкладного захисту від збитків. Банки мають тримати в резервах 1 долар на кожні 10 доларів США, які запозичили. За оцінками комісії, втрати банків становитимуть 4–7 млрд. фунтів стерлінгів щорічно. Тому запропоновані заходи рекомендовано вжити поетапно, але повністю завершити до 2019 року. До реформування банківського сектору уряд підштовхнула фінансова

криза 2008–2009 рр., внаслідок якої довелося націоналізувати банк Норзен Рок (Northern Rock) і влити величезні суми в Королівський банк Шотландії і Ллойдс (уряду належить 83% акцій першого і 41% – другого банку). За підрахунками британського Національного фінансово-ревізійного управління (National Audit Office, NAO), на порятунок одного лише Королівського банку Шотландії з бюджету було витрачено 45 млрд. фунтів стерлінгів, ще 20 млрд. допомоги надано Ллойдс, 1.4 млрд. – Норзен Рок і 57 млрд. фунтів було надано банківській індустрії загалом у вигляді кредитів, що загальмувало економічне зростання і збільшило борговий тягар країни. Загалом уряду довелося надати банкам 124 млрд. фунтів стерлінгів – понад 8% ВВП країни. Ця масивна грошова ін'єкція, за оцінкою NAO, вилучатиме у британських платників податків по 1.5 млрд. фунтів стерлінгів щороку, поки гроші не будуть відшкодовані банками. Втім, експерти побоюються, що регуляторні новації негативно позначаться на конкурентоспроможності британських банків, оскільки законодавство ЄС дає змогу банкам обирати форму власності своїх під-розділів, що функціонують за межами країни, в якій розташований головний офіс. Банки можуть відкривати як свої дочірні компанії, які підпорядковуватимуться вимогам місцевої влади, так і філії, підконтрольні материнському регулятору. Отже, європейські банки, що відкривають філії у Великобританії, отримують перевагу.

Фінансова криза 2008-09 виявили недоліки в глобальній фінансовій системі. Нормативно-правового регулювання розвивалася для усунення цих недоліків.

Підвищена увага, що приділяється управлінню ліквідністю очікується поліпшення банків, що лежать в основі ризик-менеджмент можливостями.

Ключовим напрямком Базель III знаходиться на достатність капіталу та управління ліквідністю, і викладаються нового капіталу цільового відносини (такі як ядро рівня-1 вимога 7,0%, який включає 4,5 відсотків основного капіталу першого рівня-1 столиці і буфер збереження капіталу на 2,5%). широкі Tier-1 вимоги до капіталу встановлено на рівні 8,5% в тому числі основні Tier-1 мінімум 7,0% і мінімум додаткових (непрофільних) 1-го рівня капіталу на 1,5% 7

У відповідь на нові правила Базель III, банки будують свій капітал і фінансування акцій, і обмеження їх баланси від ототожнення і ризикувати зі своїх бухгалтерських книг. Будуть різні банківські способи глобального реагування на нові вимоги Базель III, але загальні відповіді включають в себе поліпшення капіталу і ліквідності управління, переоцінка їх асортименту продукції, реструктуризації балансів і перебудова бізнес-моделей.

Хоча більшість вимог Базель III будуть завершені, є деякі реформи, які все ще розробляються Радою з фінансової стабільності. Хоча є ще певна невизначеність навколо принципів Базеля III, банки почали реагувати до нових нормативних вимог. Роздрібні банки в першу чергу вплинули більш високі капіталу і ліквідності викладені Базель III (більшість роздрібних банків працюють з більш низькими капітальними Коефіцієнти достатності, ніж корпоративні банки). Новий продукт конкретних вимог Базельського III, як очікується, мають мінімальним впливом на роздрібних банків. Банки очікується перейти на собівартість продукції для своїх клієнтів, особливо високоприбуткових продуктів, таких як іпотеки і роздрібних кредитів. Корпоративні банки також будуть порушені в першу чергу цільового капіталу і ліквідності співвідношеннях. Новий капіталу і ліквідності також буде впливати на багато стандартні корпоративні банківські продукти, такі як корпоративні кредити, а довгостроковий актив фінансування.

Тим не менш, оптові банки не могли б бути в змозі повністю перекладати витрати на їх клієнтів, які впливатимуть на прибутковість. Крім того, з високим ступенем ризику продуктів, таких як незабезпечені кредитів, як очікується, серйозно постраждалих від нових правил

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

В ході дослідження перспективи банківських систем США та Великобританії у найближчих роках та шляхи зміцнення їхніх банківських було систем сформовано наступні висновки.

Що стосується перспектив розвитку банківських систем США та Великобританії, то вони тісно пов'язанні із розвитком економіки цих країн, вирішення питань пов'язаних із дефіцитом бюджетів, впровадження нових заходів, щодо покращення діяльності комерційних банків та сприяли б меншій кількості банкрутств серед банківських установ.

На нашу думку, темпи зростання банківського кредитування у наступні роки будуть повільними, враховуючи слабких попит серед населення на даний вид послуги комерційних банків. Що стосується банківської системи Великобританії, то вона в деякій мірі є залежною від ситуації з проблемними країнами Європейського союзу.

Серед найпоширеніших антикризових заходів, яких потрібно вживати уряди США та Великобританії, потрібно виділити такі:

- часткову націоналізацію комерційних банків з одночасним посиленням державного контролю за їхньою діяльністю;
- надання банкам державних гарантій за зарубіжними позиками в іноземній валюті;
- зобов'язання банків, яким була надана державна допомога, у пріоритетному порядку кредитувати стратегічні галузі економіки;
- мобілізацію заощаджень населення та повернення довіри до банківської системи.

Будь-які зрушення у фінансових відносинах були зумовлені законодавчо-інституційними перетвореннями в банківській діяльності, які формувалися в процесі історичного розвитку. Тому кожна із цих країн має свій особливий досвід здійснення інституційних реформ, який міг би стати корисним для вдосконалення вітчизняної банківської системи.

Потрібно регулярно здійснювати банківські стрес-тести для забезпечення тону банку банківських установ в кризових ситуаціях, також думки притримується голова ФРС США. Особливу увагу потрібно звернути на значенні стандартів «Базеля III». Варто зауважити, що введення цих стандартів у США та Великобританії буде здійснюватись поступово, починаючи з 1 січня 2013 року. Поністю ввести «Базель III» планується до 2019 року.

Повинна здійснюватись активна робота у сфері стандартизації та уніфікації національних законів про діяльність банків, здійснювана в повній відповідності з затвердженими світовими стандартами в банківській діяльності. На міжнародному рівні розробляються єдині стандарти і критерії в оцінці та аналізі фінансово-економічного стану комерційних банків органами банківського нагляду, відповідних прийнятим Базельським угодами.

Що стосується розширення діапазону банківської діяльності та пошуку нових способів залучення клієнтської бази, то таким напрямком можуть стати соціальні мережі Twitter або Facebook, Вконтакте. Потенціал для соціальних медіа винятково важлива, адже він може: вивести голоси клієнтів і визначити їх потреби, допомогти банкам створюють продукти і рішення, які безпосередньо

задоволення цих потреб, служити ефективним каналом продажів для досягнення широкого або цільової клієнтської бази і надання індивідуальних пропозицій.

Враховуючи потенціал для підвищення маркетингу і зусилля з розробки продуктів, багато банки розглядають соціальні медіа в якості невід'ємної частини їх взаємовідносин з клієнтами управління зусиллями. Але перш, ніж банкам ініціювати будь-які ключові соціальні ініціативи ЗМІ, то вони повинні спочатку узгодити свої соціальні медіа-стратегії з конкретними цілями бізнесу.

Соціальні медіа можуть допомогти банкам підвищити їх імідж і вартість, зменшити обслуговування і маркетингові витрати, зростають їхні доходи, а також підтримку проектування і розробки інноваційних продуктів.

ВИСНОВКИ

Дослідження банківської системи США та Великобританії, основних тенденцій їх розвитку дозволило нам зробити ряд висновків науково-теоретичного та прикладного характеру.

В ході написання дипломної роботи було вирішено поставленні завдання: 1) охарактеризовано теоретичні та методологічні аспекти структури банківських систем США та Великобританії; 2) розкрито сутність діяльності ФРС США та Банку Англії; 3) досліджено стан банківського сектору у США та Великобританії; 4) проаналізувано діяльність ФРС та Банку Англії у 2012 році; 5) проведено аналіз діяльності JPMorgan, Bank of America, Citigroup, Barclays, HSBC Holding, Royal Bank of Scotland Group протягом 2012 року; 6) виявлено перспективи подальшого розвитку банківських систем США та Великобританії; 7) запропоновано шляхи зміцнення банківських систем США та Великобританії.

Отже, підведемо наступні підсумки:

1. Питання про сутність ефективності розвитку банківських систем США та Великобританії залишатися дискусійним, незважаючи на те, що сучасна банківська система показує повільне відновлення і показники наближається до

рівня 2007 року. Залишається ще ряд невирішених проблем, які стоять перед урядами країн, центральними банками. розвинутих та прогресуючих секторів вітчизняної економіки. Крім того, глобалізація світової економіки та нові технологічні можливості суттєво впливають як на перебудову роботи сучасного банку, так і на перегляд його ролі в економіці.

2. Банківські системи США та Великобританії уособлюють в собі національні особливості економік країн, в яких вони функціонують. Вони формувались протягом тривалого історичного розвитку.

В центрі банківської системи США знаходиться Федеральна резервна система, у Великобританії цю роль виконує банк Англії. Поява центральних банків, як головних регулюючих органів та емісійних центрів країни пов'язана з централізацією банківської емісії та відповідно і здійснення організації обігу грошей в країні.

Від моменту створення ФРС у США та Банку Англії у Великобританії їх функції поступо розширювались відповідно до потреб національних економік. Банківські системи США та Великобританії є трьохрівневими.

3. Банки відіграють в економіці важливу роль, виконуючи унікальні макроекономічні та мікроекономічні функції. Вони забезпечують готівково-грошовий обіг, накопичують вільні грошові кошти, задовольняють потреби підприємницьких структур у кредитних ресурсах, виконують ряд функцій, пов'язаних із регулюванням реального сектору економіки, серед яких – збір і аналіз інформації про позичальників, участь у реструктуризації підприємств, ініціювання банкрутств тощо.

4. 2012 рік був надзвичайно успішним для американських банків, яскравим прикладом цього є прибутки, які вони одержали у цьому році. Загалом банківські установи США заробили 141 млрд. доларів, це на 22, 9 млрд. доларів більше, ніж у 2011 році. Варто зауважити, що цей прибуток є найбільшим за останніх шість років. Головними факторами такої прибутковості американських банків є: 1) активна кредитна діяльність; 2) суттєве скорочення вкладів у страхові та антикризові фонди; 3) зростання сервісних зборів; 4) скорочення персоналу.

У 2012 році британські та американські банки були у центрі скандалів, зокрема з маніпуляціями міжбанківської ставки кредитування – LIBOR. Банки сплатили відповідні штрафи за порушенням.

Загалом у банківських секторах США та Великобританії спостеріглося зростання видачі кредитів та депозитів, активи всіх банків також відповідно зросли, поступово відновлюється іпотечне кредитування, набирає оборотів споживче та кредити для бізнесу. Варто зауважити, що у 2012 році ставки по іпотечному кредитуванню у США опустились до найнижчого рівня за останніх тридцять років - 3,36%. Також було спрощено умови для отримання цих кредитів, але тільки для високонадійних клієнтів та підприємств.

5. Федеральна резервна система продовжує проводити активну програму досліджень і збору даних, часто в поєднанні з іншими регулюючими органами США та інших країн і керівників, а також на роботу з розвитку бази та інфраструктури для моніторингу ризиків для фінансової стабільності.

Банк Англії, як очікується, залишить розмір програми стимулювання без зміни на тлі ознак того, що економіка продовжила зростання в другому кварталі, хоча і більш помірними темпами. Економісти очікують, що Комітет з грошової політики центрального банку збереже базову процентну ставку на рівні 0,5% і розмір своєї програми купівлі активів на рівні 375 млрд фунтів стерлінгів.

6. На сучасному етапі посткризового відновлення економіки головну роль відіграють комерційні банки, адже саме на них покладено функцію перерозподілу фінансових ресурсів та забезпечення ними суб'єктів господарювання. Одним із найважливіших завдань банківської систем США та Великобританії повинно бути забезпечення мобілізації тимчасово вільних фінансових ресурсів та розподіл їх в напрямку пріоритетних галузей економіки. На сьогоднішній день систему комерційних банків слід розглядати як національну сферу фінансових послуг кредитного характеру, історично сформовану, законодавчо закріплену структуру інституційної і функціональної організації кредитних відносин.

7. Що стосується перспектив розвитку банківських систем США та Великобританії, то вони тісно пов'язанні із розвитком економіки цих країн,

вирішення питань пов'язаних із дефіцитом бюджетів, впровадження нових заходів, щодо покращення діяльності комерційних банків та сприяли б меншій кількості банкрутств серед банківських установ.

На нашу думку, темпи зростання банківського кредитування у наступні роки будуть повільними, враховуючи слабких попит серед населення на даний вид послуги комерційних банків. Що стосується банківської системи Великобританії, то вона в деякій мірі є залежною від ситуації з проблемними країнами Європейського союзу.

8. Серед найпоширеніших антикризових заходів, яких потрібно вживати уряди США та Великобританії, потрібно виділити такі:

- часткову націоналізацію комерційних банків з одночасним посиленням державного контролю за їхньою діяльністю;
- надання банкам державних гарантій за зарубіжними позиками в іноземній валюті;
- зобов'язання банків, яким була надана державна допомога, у пріоритетному порядку кредитувати стратегічні галузі економіки;
- мобілізацію заощаджень населення та повернення довіри до банківської системи.

9. Будь-які зрушення у фінансових відносинах були зумовлені законодавчо-інституційними перетвореннями в банківській діяльності, які формувалися в процесі історичного розвитку. Тому кожна із цих країн має свій особливий досвід здійснення інституційних реформ, який міг би стати корисним для вдосконалення вітчизняної банківської системи.

Потрібно регулярно здійснювати банківські стрес-тести для забезпечення тону банківських установ в кризових ситуаціях, також думки притримується голова ФРС США. Особливу увагу потрібно звернути на значенні стандартів «Базеля III». Варто зауважити, що введення цих стандартів у США та Великобританії буде здійснюватись поступово, починаючи з 1 січня 2013 року. Поністю ввести «Базель III» планується до 2019 року.

Повинна здійснюватись активна робота у сфері стандартизації та уніфікації національних законів про діяльність банків, здійснювана в повній відповідності з затвердженими світовими стандартами в банківській діяльності. На міжнародному рівні розробляються єдині стандарти і критерії в оцінці та аналізі фінансово-економічного стану комерційних банків органами банківського нагляду, відповідних прийнятим Базельським угодами.

10. Сучасна ситуація у Великобританії та США характеризується поступовим відновленням економічного зростання, але це ще не означає автоматичного виходу з кризи чи повернення на докризовий рівень розвитку. Необхідними є реалізація повномасштабних заходів структурної перебудови фінансового простору. Зокрема, можна визначити рекомендації, що сприятимуть стимулюванню кредитно-інвестиційної активності вітчизняних банків:

- створення організаційного та економічного механізму оперативного управління фінансовими ресурсами банку;
- впровадження принципово нових видів банківських послуг та вдосконалення традиційних;
- вдосконалення процесів забезпечення ефективності банківських послуг, що сприятиме зміцненню довіри до банківської системи тощо.

Використання запропонованих рекомендацій в перспективі дасть можливість удосконалити банківські системи США та Великобританії, посилити фінансову стійкість банків та сприяти підвищенню довіри населення до банківської системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт банку Англії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: **www.bankofengland.co.uk**
2. Офіційний сайт FDIC: Federal Deposit Insurance Corporation. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fdic.gov>
3. World's Best Banks. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.relbanks.com>
4. Офіційний сайт JPMorgan Chase & Co. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://files.shareholder.com/downloads/ONE/1839748086x0x556139/75b4bd59-02e7-4495-a84c-06e0b19d6990/JPMC_2011_annual_report_complete.pdf
5. Новинний портал РБК.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ru/>
6. Офіційний сайт Bank of America.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bankofamerica.com>

7. Активи Bank of America продовжують зростати. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://investycii.org/> <http://investycii.org/news/banky/bank-of-america-spysav-aktyvy-na-20-3-mlrd.html>
8. Офіційний сайт Citigroup.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.citigroup.com/citi>
9. **Euronews:** Bank of America замішаний в гучному скандалі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com>
- 10.Офіційний сайт Barclays.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:: <http://group.barclays.com>
- 11.Офіційний сайт HSBC.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.hsbc.com>
- 12.Banksdaily: News of world economic. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
- 13.<http://www.banksdaily.com>
- 14.<http://www.dailymail.co.uk>
15. <http://www.bbc.co.uk>
16. Офіційний сайт UK Financial Investments (UKFI). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
17. <http://www.ukfi.co.uk>
18. <http://www.bbc.co.uk> <http://www.bbc.co.uk/news/business-21612261>
19. Офіційний сайт Royal Bank of Scotland Group . - Режим доступу до сайту: <http://www.rbs.com>
- 20.Мельник П. В., Тарангул Л. Л., Гордей О. Д. Банківські системи зарубіжних країн: Підручн. / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, О. Д. Гордей. – К.: Алерта, Центр учбової літератури, 2010. – 586 с. – С. 98-135.
- 21.Західноєвропейський банківський бізнес - Кравець В.М.
- 22.Пирамида Южного моря. «Експерт», № 1 (640), 29 декабря 2008 г. – 18 января 2009 г.- Режим доступу до сайту: http://expert.ru/expert/2009/01/piramida_yuzhnogo_morya

23. Шамова І. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 195 с
24. Іванов В. М., Софіщенко І. Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Курс лекцій / В. М. Іванов, І. Я. Софіщенко. – К.: МАУП, 2001. – 232 с. – 142-160.
25. Лисенков Ю. М., Коротка Т. А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн / Ю. М. Лисенков, Т. А. Коротка. – К.: Зовнішня торгівля, 2005. – 118 с.
26. Банківське право - Костюченко О.А. . – Режим доступу до сайту: <http://pidruchniki.ws/1002021948165/pravo/velikobritaniya>
27. UK Debt Management Office (DMO) http://www.dmo.gov.uk/index.aspx?page=PWLB/NLF_Rates
28. Shareworld: Investing in Shares.- Режим доступу до сайту: <http://www.shareworld.co.uk/index.php/news/123/230/UK-Government-index-linked-gilts/darticles>
29. НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА. ПІДРУЧНИК За редакцією доктора економічних наук, професора А.М. Мороза
30. The Bank of England Act 1998 (Commencement) Order 1998. -Режим доступу до сайту: <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/1998/1120/article/1/made>
31. "The World's Biggest Public Companies". Forbes. Retrieved 14 October 2012. - Режим доступу до сайту: <http://www.forbes.com/global2000/list>
32. Association of Foreign Banks. - Режим доступу до сайту: <http://www.foreignbanks.org.uk>
33. Масленников В. В. Зарубежные банковские системы: Монография / В.В.Масленников. – Москва: ТД «Элит-2000», 2001. – 392 с. – С. 215-228.
34. Вешкин Ю. Т., Авагян Т. Я. Банковские системы зарубежных стран: Курс лекций / Ю. Т. Вешкин, Т. Я. Авагян. – М.: Экономистъ, 2004. – 400 с. – 237-274.
35. Прядко В. В., Сайко М. М. Історія грошей і кредиту: Підручн. / В.В.Прядко, М. М. Сайко. – К.: Кондор, 2009. – 508 с. – 254-264; 305-316.

36. Єгоричева С. Б. Організація діяльності банків у зарубіжних країнах: Навч. посібн. / С. Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.
37. Офіційний сайт федерального резервного банку Міннеаполіса. – Режим доступу до сайту: www.minneapolisfed.org/index.cfm
38. Офіційний сайт федерального резервного банку Нью-Йорка. – Режим доступу до сайту: <http://www.newyorkfed.org>
39. US Coin Values Advisor. – Режим доступу до сайту: <http://www.us-coin-values-advisor.com>
40. Історія економіки та економічної думки: Підручник. Затверджено МОН / Юхименко П.І., Леоненко П.М. — К., 2011. — 646 с
41. Прядко В. В., Сайко М. М. Історія грошей і кредиту: Підручн. / В.В.Прядко, М. М. Сайко. – К.: Кондор, 2009. – 508 с. – 254-264; 305-316.
42. Паллард А. М., Пассейк Ж. Г. и др. Банковское право США / А.М.Паллард, Ж. Г.Пассейк и др. – М., 1992
43. Рисін В. В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Рисін // Національний банк України: Львів. банківський ін-т. – Львів, 2001. – 192 с.
44. Вешкин Ю. Т., Авагян Т. Я. Банковские системы зарубежных стран: Курс лекций / Ю. Т. Вешкин, Т. Я. Авагян. – М.: Экономистъ, 2004. – 400 с. – 22-176.
45. Барановський О. Антикризові заходи урядів і центральних банків зарубіжних країн / О. Барановський // Вісник НБУ. – 2009. – № 4. – С. 8-19.
46. Дзюблюк О. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках / О. Дзюблюк // Вісник НБУ. – 2009. – № 5. – С. 20-30.
47. Єгоричева С. Б. Організація діяльності банків у зарубіжних країнах: Навч. посібн. / С. Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.

48. Шамова І. В. Еволюція міжнародного банківництва в США / І. В. Шамова // Фінанси, облік і аудит. – 2009. – № 14. – С. 187-195.
49. Омелянович М. Ю. Грошові відносини держави в період фінансової кризи / М. Ю. Омелянович // Зб. тез доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і проблеми оподаткування в умовах світової фінансової кризи». – Донецьк: ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, 2009. – 20-21 листопада. – 480 с. – С. 62-66.
50. Гончаренко В. Кредитні спілки і кооперативні банки та особливості їх розвитку в Україні / В. Гончаренко // Вісник НБУ. – 2000. – № 1. – С. 47-50.
51. Бутук О. Криза спекулятивно-олігархічного капіталізму / О. Бутук // Банківська справа. – 2009. – №6. – С. 10-16.
52. Грищенко Т., Курищук В. Особливості банківського кредитування експорту в зарубіжних країнах / Т. Грищенко, В. Курищук // Банківська справа. – 2009. – №6. – С. 51-62.
53. Масленников В. В.Зарубежные банковские системы: Монография / В.В.Масленников. – Москва: ТД «Элит-2000», 2001. – 392 с. – С. 215-228.
54. Official site at Independence Hall National Historical Park]. - Режим доступу: <http://www.nps.gov/inde/second-bank.htm>
55. FRB: Consumer Advisory Council. - Режим доступу: <http://www.federalreserve.gov/aboutthefed/cac.htm>
56. Consumer Financial Protection Bureau. – Режим доступу до сайту: <http://www.consumerfinance.gov/the-bureau/creatingthebureau>
57. Number of members; classes. – Режим доступу до сайту: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/12/302>
58. Federal Reserve Membership. – Режим доступу до сайту: http://www.richmondfed.org/banking/federal_reserve_membership
59. Federal Open Market Committee - FOMC. – Режим доступу до сайту: <http://www.investopedia.com/terms/f/fomc.asp>
60. Офіційний сайт Federal Open Market Committee. – Режим доступу до сайту: <http://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/fomc.htm>

61. Sullivan, Arthur; Steven M. Sheffrin (2003). Economics: Principles in action. Upper Saddle River, New Jersey 07458: Pearson Prentice Hall. p. 418. ISBN 0-13-063085-3.
62. Офіційний сайт Федеральної резервної системи. - Режим доступу до сайту: www.federalreserve.gov
63. Офіційний сайт Export-Import Bank of the United States. - Режим доступу до сайту: <http://www.exim.gov>
64. Top Life Insurance Companies in USA, 2012. - Режим доступу до сайту: <http://www.bestlifeinsurers.com/top-life-insurance-companies/usa-market-cap>
65. Top Ten Insurance Companies of U.S.A. - Режим доступу до сайту: <http://intelmixx.com/blog/top-ten-insurance-companies-u-s-a.html>
66. Офіційний сайт Federal Employees Retirement System (FERS) . - Режим доступу до сайту: <http://www.opm.gov/retirement-services/fers-information>
67. Офіційний сайт Credit Union National Association. - Режим доступу до сайту: <http://www.cuna.org/>
68. Офіційний сайт Navy Federal Credit Union. - Режим доступу до сайту: <https://www.navyfederal.org/about/about.php>
69. Birch, Ray (April 9, 2012). "U.S. CUs Reach New Record: \$1 Trillion in Assets". *Credit Union Journal XVI* (15): 1, 26.
70. В атмосфере страха: банки США получили крупнейшую прибыль за шесть лет, опасаясь рецессии и секвестра. 27 февраля. - Режим доступу до сайту: <http://finance.bigmir.net/news/finance/30082-V-atmosfere-straha-banki-SShA-polychili-krypneishyu-pribil-za-shest-let-opasayas-recessii-i-sekvestra>
71. Банки США зафиксировали рекордную прибыль за 6 лет/ Четверг, 28 февраля 2013, 17:06/ - Режим доступу до сайту: <http://www.epravda.com.ua/rus/news/2013/02/28/363694/>
72. Ведущие банки США в 2012 году уволили более 30 тысяч сотрудников. - Режим доступу до сайту: <http://www.itar-tass.com/c1/720211.html>

73. Ставки по ипотечным кредитам в США снизились до рекордного уровня. - Режим доступа до сайту:

http://www.business.ua/articles/za_rubezhom/Stavki_po_ipotechnym_kreditam_v_SShA_snizilis_do_rekordnogo_urovnya-43203

74. Процентная ставка по 30ти летней ипотеке в США упала до рекордно низких 3.87%. - Режим доступа до сайту:

http://www.floridare.ru/new/8/protsientnaia_stavka_po_30ti_lietniei_ipotiekie_v_sshu_upa.html

75. Годовая прибыль пяти крупнейших банков Великобритании выросла почти в полтора раза. - Режим доступа до сайту:

<http://www.banki.ru/news/lenta/?id=4714516>

76. Неповоротливость традиционных банков меняет финансовый ландшафт Британии/ Александр Кокшаров «Эксперт» №47 (829) / 26 ноя 2012. - Режим доступа до сайту: <http://expert.ru/expert/2012/47/denezhnaya-evolyutsiya>

77. ФРС предложила меры, которые полностью перевернут регулирование деятельности иностранных банков в США. FundMarket - Фондовый рынок Украины. - Режим доступа до сайту:

<http://fundmarket.ua/news/frs-pryedlozhila-myery-kotoryye-polnostyu-pyeryevyernut-ryegulirovaniye-dyeyatynosti-inostrannyh-bankov-v-sa-20121218055341>

78. Річний звіт Банку Англії 2012 рік.- Режим доступа до сайту:

http://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CD0QFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.bankofengland.co.uk%2Fstatistics%2FDocuments%2Fbankstats%2F2012%2FSep12%2FTabB1.1.1.xls&ei=g2eQUafOK5GFswav7YCgDA&usg=AFQjCNEVaDcDk4afsI9GrBIAdihxoEDWHw&sig2=vnZU57BLe3u8E8AyG81f_g

79. Банк Англии, скорее всего, оставит размер программы стимулирования без изменений. 07.05.2013.- Режим доступа до сайту:

<http://teletrade.md/analytics/news/3287418>

80. Банк Англии продлит программу льготного кредитования на год. 24.04.2013. .- Режим доступа до сайта: <http://www.kommersant.ua/news/2177806>
81. Глава ФРС США Б.Бернанке: Америке необходимы новые пути укрепления банковской системы. 10 апреля 2012 г..- Режим доступа до сайта: http://top.rbc.ru/spb_sz/10/04/2012/645581.shtml
82. Мещеряков А. А. Організація діяльності комерційного банку [Текст]: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 608 с.
83. Мещеряков А.А. Функції комерційного банку в умовах глобалізації світової економіки [Текст] / А.А. Мещеряков // Вісник УБС НБУ. – 2006. – № 1. – С. 224 – 229.
84. Банківська енциклопедія [Текст] / під ред. д.е.н. професора Мороза А.М. – К.: „Ельтон”. – 1993. – 333 с.
85. Банковское дело [Текст]: учебник / под ред. О.И. Лаврушина. – М.: Банковский и биржевой науч. консультац. центр. – 1992. – 428 с.
86. Бор М.З., Пятенко В.В. Менеджмент банков. Организация, стратегия планирование [Текст]: учебник / М. З. Бор, В. В. Пятенко. – М.: Финансы и статистика, 2000.. – 312с.
87. Вулфел Ч. Дж. Энциклопедия банковского дела и финансов [Текст] / Ч. Дж. Вулфел; пер. с англ. Б. Е. Манзерова, А.Ю. Другова, Б. Б. Рубцова и др. – Самара: Изд. Дом «Федоров», 2000. – 1584 с
88. Банки и банковское дело [Текст]: учеб. пособие для вузов / под ред. И.Г. Балабанова. – СПа.: ПИТЕР. – 2002. – 302 с.
89. Денежное обращение и кредит при капитализме [Текст]: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 365 с.
90. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К.Д., Кемпбэлл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика [Текст] /Пер. с англ. – СПб: 1994, - 496 с.

91. Дорошенко Л. Citigroup – законодатель «моды» в международном финансовом секторе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mediapro.com.ua/>
92. Иванов Н. Глобализация и проблемы оптимальной стратегии развития [Текст] / Н. Иванов // Мировая экономика и международные отношения. – 2000. – № 2.- С. 27-36.
93. Лис І. Удосконалення управління ліквідністю банку в умовах світової фінансової кризи. [Текст] / І. Лис // Банківська справа. – 2009. – № 4. – С. 19–24.
94. Пустовіт Р.Ф. Тенденції та перспективи управління проблемними активами в глобальній банківській системі [Текст] / Р.Ф. Пустовіт, Р.В. Лисенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 5. – С. 179–